บทที่ 5
บทบาทและการเคลื่อนทางการเมืองของเซียวฮุดเสงภายหลังการปิดตัวเองของหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยจนถึงปี พ.ศ.2474

หลังจากที่หนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยของเซียวฮุดเสงได้ปิดตัวเองลงไปในเดือนธันวาคม พ.ศ.2466 แล้ว ทำให้เซียวฮุดเสงเหลือแต่หนังสือพิมพ์ฉบับภาษาจีนคือ หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋และสโมสรจีนกรุงเทพฯ ที่เขาเป็นผู้นำอยู่เท่านั้น ที่จะใช้แสดงบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมไปถึงการเผยแพร่แนวความคิดทางการเมืองของเขา ซึ่งทั้งหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋และสโมสรจีนกรุงเทพฯ นั้นเป็นสื่อและองค์กรที่มีการเผยแพร่และเคลื่อนไหวส่วนใหญ่อยู่ในหมู่ชาวจีน ดังนั้นจึงทำให้บทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงภายหลังการปิดตัวเองของหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยนั้นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ "ชาวจีน" และเมืองจีนเป็นส่วนใหญ่

แต่อย่างไรก็ตาม การที่เซียวฮุดเสงยังคงดำเนินชีวิตอยู่ในเมืองไทย จึงทำให้บทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงนั้นยังคงส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของชาวจีนในเมืองไทย รวมถึงการควบคุมและปราบปรามการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงของรัฐบาลไทย นอกจากนั้นแล้วบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงในช่วงนี้ยังจะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง "คนจีน" กับ "คนไทย" ที่เปลี่ยนแปลงไปจากในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ที่ได้กล่าวถึงในบทที่แล้วอีกด้วย

5.1. หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ของเซียวฮุดเสงถูกปิด

แม้ว่าหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยของเซียวฮุดเสงจะได้ปิดตัวเองลงไปแล้ว แต่หนังสือพิมพ์ฉบับภาษาจีน คือฮั่วเซียมซินโป๋นั้นยังคงดำเนินกิจการต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ออกเป็นภาษาจีน คงจะไม่ส่งผลกระทบกับ "คนไทย" มากนัก เพราะ "คนไทย" จำนวนน้อยที่จะอ่านได้ ทำให้ได้รับแรงกดดันจากรัฐบาลน้อยกว่า หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋จึงยังคงลงบทความที่แสดงตนเป็นฝ่ายของชาวจีนอย่างเต็มที่ ซึ่งทำให้การลงข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของเมืองไทย และกระทบถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยด้วย

เนื่องจากการนำเสนอบทความที่ลงในหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ ในวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2468 ได้ลงบทความชื่อ "ขอบอกเรื่องชาวอังกฤษฆ่าเพื่อนร่วมชาติ" ซึ่งการนำเสนอบทความดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาจีนของเซียวฮุดเสงนั้นสืบเนื่องมากจากการที่โรงงานของชาวญี่ปุ่นที่ตั้งอยู่ในเมืองเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นเขตเช่าของอังกฤษในเมืองจีน ได้กระทำทารุณกรรมต่อกรรมกรชาวจีนจนทำให้กรรมกรชาวจีนถึงแก่ชีวิต นักเรียนจีนในเซียงไฮ้จีนได้มีการมาชุมนุมกัน

เพื่อจะเรี่ยไรเงินช่วยเหลือครอบครัวของกรรมกรผู้เสียชีวิต แต่ปรากฏว่าตำรวจอังกฤษได้เข้าจับกุมนักเรียนจีนที่ทำการชุมนุมดังกล่าวโดยใช้วิธีการรุนแรงในการเข้าจับกุม ส่งผลให้มีนักเรียนจีนเสียชีวิต และบาดเจ็บอีกหลายสิบคน ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นได้ก่อให้เกิดความไม่พอใจต่ออังกฤษและญี่ปุ่นของชาวจีนเกิดขึ้นเป็นอย่างมากในเซี่ยงไฮ้ และเมื่อมีการเผยแพร่ข่าวเหตุการณ์การกระทำของอังกฤษออกไปก็ ทำให้ความไม่พอใจดังกล่าวขยายออกไปยังชาวจีนที่อยู่อาศัยในที่ต่าง ๆ รวมถึงชาวจีนในเมืองไทยด้วย[1]

หนังสือพิมพ์ฉบับภาษาจีนของเซียวฮุดเสงจึงได้นำเสนอบทความดังกล่าว โดยใจความส่วนใหญ่บรรยายถึงสถานการณ์ที่เซี่ยงไฮ้ โดยเฉพาะเน้นการกระทำของตำรวจอังกฤษที่ได้ยิงนักเรียนจีนถึงแก่ความตายถึง 6 คน บาดเจ็บอีกหลายสิบคน รวมถึงการบีบบังคับของอังกฤษที่เซี่ยงไฮ้ เช่น การห้ามหนังสือพิมพ์ลงข่าวคราวและการตรวจตราจดหมายที่มีไปถึงชาวจีนในเซี่ยงไฮ้ โดยมีการใช้ข้อความรุนแรงอยู่หลายตอน ดังความว่า

> ในระหว่างหกวันมานี้ทหารอังกฤษฆ่าเพื่อนร่วมชาติทุกวัน ที่ตายแลถูกบาดเจ็บรวมหลายร้อยคน (โดยใช้ปืนกลยิง) หนังสือพิมพ์ทั้งหลายที่เซี่ยงไฮ้ถูกบังคับไม่ให้พูดทั้งสิ้น จึงไม่มีใครลงความจริงได้ แลจดหมายไปมาทั้งหลายก็ถูกกักไว้ตรวจทุกอย่าง เมืองเซี่ยงไฮ้นี้ถึงเปนที่เช่าของชาวต่างประเทศ อำนาจเจ้าของบ้านก็ยังอยู่แก่ประเทศจีน หนังสือสัญญาระหว่างจีนกับอังกฤษในครั้งนั้น มีว่าตำรวจต่างประเทศที่เซี่ยงไฮ้ไม่มีอำนาจใช้ปืนยิงคนตามอำเภอใจ แลกองรักษาการก็ไม่มีอำนาจที่จะลงโทษใครโดยลำพังได้ บัดนี้ชาว...ปล่อยทหารกับตำรวจเที่ยวฆ่าคนทุกวัน เห็นชีวิตมนุษย์เปนผักหญ้าไม่เหลียวแลถึงมนุษย์ธรรม ทำผิดสัญญาบุกรุกอำนาจเจ้าของที่ของเรา ยังกลับแกล้งใส่ความบอกประเทศทั้งหลายว่าประเทศเราเชื่อคำเสี้ยมสอนของพวกบอลเชวิคต้องเข้ามารวมการปกครองกันจึงจะได้ หมู่นี้หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในลอนดอนล้วนออกความเห็นเช่นนี้ทั้งสิ้น อนิจาประเทศจะล่มจม ชาติจะสิ้นสูญในเวลานี้ ถ้าไม่ลุกขึ้นคัดค้านโดยเต็มกำลังแล้ว การข้างน่าจะมีที่สิ้นสุดละหรือ[2]

การนำเสนอบทความดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้รัฐบาลไทยปิดหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ เพราะนอกจากบทความดังกล่าวจะได้โจมตีอังกฤษ ซึ่งเป็นประเทศที่มีสัญญาทางพระราชไมตรีกับไทย อย่างรุนแรงแล้วซึ่งอาจทำให้อังกฤษเกิดความไม่พอใจรัฐบาลไทยที่ปล่อยให้หนังสือพิมพ์ในเมืองไทยนำเสนอข้อความดังกล่าวแล้ว ยังเนื่องมาจากบทความในหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสง

---

[1] หจช. ร.6 ม.3.6ก/9 คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินป่อ, วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2468.

[2] เรื่องเดียวกัน.

บางตอนได้มีการยุยงให้ชาวจีนในต่างประเทศ รวมถึงในเมืองไทย ทำการหยุดงานประท้วงการกระทำของอังกฤษ และให้นักเรียนจีนช่วยป่าวประกาศปลุกใจชาวจีนทั้งหลายให้เอาใจช่วยเหลือชาวจีนที่เซี่ยงไฮ้ ดังความว่า

> สิ่งที่ข้าพเจ้าหวังให้ท่านช่วยนั้นมีอยู่หลายประการดังนี้ (๑) รับชักชวนกันตั้งสมาคมช่วยคดีเซี่ยงไฮ้ (๒) ถือลัทธิไม่ร่วมทำการงาน เลิกการค้าขายกับ... เพื่อให้การเงินของเขาฝืดเคือง แลในเวลาเดียวกันนี้ควรบำรุงสินค้าประเทศของตัว เพื่อหน่วงผลประโยชน์กลับคืน (๓) รีบเรี่ยไรเงินจากคนจำพวกต่าง ๆ รวบรวมให้เปนก้อนใหญ่ส่งไปให้สมาคมนักเรียนที่เซี่ยงไฮ้ เพื่ออุดหนุนบำรุงชีวิตพวกหยุดงาน ข้อนี้สำคัญที่สุดขอท่านผู้เฒ่าผู้ใหญ่ช่วยออกเงินอุดหนุนในการนี้ให้ตลอด (การส่งเงินนั้นอย่าส่งที่ธนาคารของชาว...) ทั้ง ๓ ข้อที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เปนการที่ท่านผู้เฒ่าผู้ใหญ่ซึ่งอาศรัยอยู่ต่างประเทศจะช่วยกู้บ้านเมืองให้ตลอด ข้าพเจ้าวิงวอนร้องขอแทนพวกกรรมกรในบ้านเกิดเมืองบิดรที่หยุดงาน ขอท่านทั้งหลายช่วยกันโดยพร้อมเพรียงจะได้ไม่ต้องถูกเยาะเย้ยว่าเปนสัตว์โลหิตเย็น (วงเล็บตามต้นฉบับ - - ผู้เขียน)[3]

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลไทยจึงเห็นว่าควรปิดหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่น แต่การจะปิดหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่นั้น ต้องให้กงสุลอังกฤษเห็นชอบด้วย เนื่องจากเซียวฮุดเสงเป็นคนในบังคับอังกฤษ ซึ่งการที่เซียวฮุดเสงใช้หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ยุยงให้ชาวจีนก่อความวุ่นวายในเมืองไทยนั้นไม่ใช่ครั้งนี้เป็นครั้งแรก ดังจะเห็นได้ว่าเซียวฮุดเสงได้ใช้หนังสือพิมพ์เป็นเวทีในการยุยงชาวจีนให้เกิดการเคลื่อนไหวในเมืองไทยในเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กับเมืองจีนอยู่โดยตลอดอยู่แล้ว นับตั้งแต่การเคลื่อนไหวให้เกิดการสนับสนุนซุนยัดเซน ต่อต้านรัฐบาลราชวงศ์ชิง การโจมตีหยวนซื่อไข่อย่างรุนแรง และได้มีการนำเสนอบทความให้ชาวจีนปิดสินค้าสินค้าญี่ปุ่น ในปี พ.ศ. 2458 พ.ศ. 2462 และปี พ.ศ.2466 หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ก็มีส่วนในการยุยงให้ชาวจีนในไทยดำเนินการปิดสินค้าญี่ปุ่นด้วย แต่รัฐบาลไทยก็ไม่ได้มีการลงโทษเซียวฮุดเสงและหนังสือพิมพ์ของเขา นอกจากการตักเตือนไม่ให้กระทำเช่นนั้นอีก ทั้งนี้นอกจากจะเป็นเพราะความเมตตาที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ มีต่อเซียวฮุดเสงดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังเป็นเพราะอังกฤษไม่เต็มใจที่จะให้รัฐบาลไทยลงโทษเซียวฮุดเสง เพราะนอกจากการที่เซียวฮุดเสง

---

[3] เรื่องเดียวกัน.

จะเป็นคนในบังคับอังกฤษแล้ว ยังปรากฏว่าเซียวฮุดเสงได้เป็นผู้ส่งข่าวการเคลื่อนไหวของชาวจีนในไทยให้อังกฤษอีกด้วย[4] อังกฤษจึงไม่เต็มใจที่จะให้รัฐบาลไทยลงโทษเซียวฮุดเสง

จะเห็นได้ถึงการปกป้องเซียวฮุดเสงของอังกฤษอย่างชัดเจน ในกรณีที่ทางการไทยจะปิดหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ในครั้งนี้ ทั้งที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการโจมตีพฤติกรรมของอังกฤษโดยตรง และอังกฤษเองก็ให้ความสนใจกับการที่หนังสือพิมพ์จีนอื่นๆ ได้ลงข่าวเรื่องนี้ ดังปรากฏว่าอัครราชทูตอังกฤษได้มีรายงานข้อความในหนังสือพิมพ์ "เลี่ยนเคียนโป่" ที่ได้นำเสนอข่าวในเหตุการณ์เดียวกันถึงรัฐบาลไทย[5] (การรายงานการลงข่าวของหนังสือพิมพ์เลี่ยนเคียนโป่ ซึ่งมีนายโคเทียนเหยียนเป็นเจ้าของ ก็แสดงให้เห็นถึงบทบาทในการส่งข่าวให้อังกฤษของเซียวฮุดเสง เพราะเซียวฮุดเสงเป็นผู้ส่งข่าวให้อังกฤษว่านายโคเทียนเหยียนและพรรคพวกเลื่อมใสลัทธิบอลเชวิค เนื่องจากอังกฤษมีความหวาดระแวงบอลเชวิคมาก อังกฤษจึงไม่ไว้ใจหนังสือพิมพ์ของโคเทียนเหยียน จึงได้รายงานการลงข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ที่ส่งผลกระทบถึงอังกฤษ เพื่อให้รัฐบาลไทยลงโทษหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ ซึ่งก็ทำให้หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ถูกปิดในวันที่ 1 กรกฎาคม ซึ่งการส่งข่าวของเซียวฮุดเสงในเรื่องนี้ ยังแสดงให้เห็นว่าเซียวฮุดเสงก็จะรายงานการเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้ามกับตนให้อังกฤษทราบเช่นเดียวกับที่รายงานให้กับรัฐบาลไทย เพราะปรากฏว่าโคเทียนเหยียนนั้นเคยเป็นพวกเก๊กเหม็งแต่ได้มีเหตุบาดหมางกับเซียวฮุดเสงจึงได้เกิดแตกแยกกัน เซียวฮุดเสงจึงได้รายงานความเคลื่อนไหวให้อังกฤษทราบ เพื่ออาศัยอังกฤษในการจัดการกับฝ่ายตรงข้าม) แต่กลับไม่มีรายงานถึงการนำเสนอบทความในเรื่องดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่

นอกจากนั้นแล้ว เมื่อทางรัฐบาลไทย โดยพระยาอธิกรณ์ประกาศ ผู้บัญชาการตำรวจพระนครบาลกรุงเทพฯ ได้พบกับอัครราชทูตอังกฤษ เพื่อปรึกษาและฟังความเห็นของทางฝ่ายอังกฤษว่าจะจัดการกับเซียวฮุดเสงในกรณีนี้อย่างไร ซึ่งพระยาอธิกรณ์ประกาศได้พบแต่นาย แอฟ เอช ฟิตซ์ มอริส ผู้แทนกงสุลอังกฤษ ซึ่งได้พยายามปกป้องเซียวฮุดเสง โดยเมื่อพระยาอธิกรณ์ประกาศได้อธิบายคำแปลบทความของหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่เป็นภาษาอังกฤษให้ผู้แทนกงสุลอังกฤษทราบแล้วก็ต้องการทราบคำตัดสินของอังกฤษว่าจะจัดการเซียวฮุดเสงอย่างไรนั้น ผู้แทนกงสุลอังกฤษก็ได้พยายามบ่ายเบี่ยง โดยอ้างว่าจะเอาไว้พิจารณาวันหลังขอให้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ให้ละเอียดเสียก่อน[6] แต่พระยาอธิกรณ์ประกาศไม่ยอมรับการบ่ายเบี่ยงของอังกฤษ โดยให้เหตุผล

---

[4] หจช. ร.6 ม.3.6ก /9 รายงานพระยาอธิกรณ์ประกาศถึงเจ้าคุณสมุหพระนครบาล, ลงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2468.

[5] เรื่องเดียวกัน, หนังสือนายโรเบิต เกร็ก กราบทูลพระเจ้าวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ, ลงวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2468.

[6] เรื่องเดียวกัน, หนังสือเจ้าพระยายมราชถึงเจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการในพระองค์, ลงวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2468. .

ว่าถ้ารอช้าไปพวกจีนอาจจะทำการวุ่นวายขึ้นได้และได้ขอร้องให้ผู้แทนกงสุลอังกฤษอ่านหนังสือพิมพ์ในเวลานั้นทีเดียว

ต่อมาเมื่อพระยาอธิกรณ์ประกาศได้พบราชทูตอังกฤษแล้ว ราชทูตอังกฤษก็ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของสถานทูตอังกฤษไปนำตัวเซียวฮุดเสงมา เมื่อมีการสอบถามถึงการลงข่าวในหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน เซียวฮุดเสงได้ปฏิเสธว่าในวันที่ 25 นั้นตนไม่อยู่บ้านเพราะต้องไปหาเจ้าพระยายมราชจึงไม่ทราบเรื่องข่าวในหนังสือพิมพ์วันนั้น แต่เมื่อพระยาอธิกรณ์ประกาศนำคำแปลของหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ให้เซียวฮุดเสงอ่าน เขาก็ได้แก้ตัวว่าคงจะคัดมาจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ ซึ่งราชทูตอังกฤษก็แสดงความเห็นด้วยกับเซียวฮุดเสง แสดงให้เห็นถึงการปกป้องเซียวฮุดเสงของอังกฤษ เพราะเมื่อฟังคำแก้ตัวของเซียวฮุดเสงแล้ว ก็เห็นด้วยกับเซียวฮุดเสงทันทีว่าเขามิได้มีส่วนรู้เห็นกับการยุยงให้ต่อต้านอังกฤษในครั้งนี้ ซึ่งแสดงว่าอังกฤษจะไม่เอาผิดกับเซียวฮุดเสง เพราะข่าวนั้นเป็นเพียงข่าวแปลมาจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ เพื่อเป็นการรายงานความเคลื่อนไหวทั่วๆ ไปที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่ได้เขียนเองและไม่ได้มีความตั้งใจจะยุยงให้เกิดความวุ่นวาย แต่พระยาอธิกรณ์ประกาศก็ได้ชี้แจงว่าน่าจะเป็นข่าวที่เขียนขึ้นในกรุงเทพฯ มากกว่าเพราะใจความบอกว่าใช้ในกรุงเทพฯ เมื่อเป็นเช่นนี้ทางอังกฤษจึงต้องเห็นด้วย แต่ก็ยังไม่เชื่อว่าเซียวฮุดเสงจะมีส่วนรู้เห็นด้วย แม้ว่าจะเป็นบรรณาธิการก็ตาม แสดงให้เห็นว่าอังกฤษให้ความเชื่อใจและยังคงพยายามปกป้องเซียวฮุดเสง เพราะเซียวฮุดเสงได้รับรองว่าจะช่วยเหลือในเรื่องที่ชาวจีนก่อความวุ่นวายและยังเป็นผู้ส่งข่าวต่างๆ ให้อังกฤษอีกด้วย

แต่พระยาอธิกรณ์ประกาศมีความเห็นว่าการที่หนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงลงข้อความที่มีความรุนแรงเช่นนี้เป็นการไม่ถูกต้อง และทางกระทรวงนครบาลก็เคยห้ามปรามเซียวฮุดเสงแล้ว ถึงแม้ว่าเซียวฮุดเสงจะอ้างว่าตนไม่รู้ไม่เห็นก็ฟังไม่ขึ้น เพราะโรงพิมพ์นี้อยู่ในบ้านของเซียวฮุดเสง ดังนั้นสมควรที่จะให้ปิดโรงพิมพ์ของเซียวฮุดเสงเพื่อจะได้เป็นแบบอย่างแก่โรงพิมพ์ทั้งหลาย และให้ "ชาวจีน" ในเมืองไทยเกิดความเกรงกลัว จะได้ไม่คิดที่จะทำการหยุดงานหรือต่อต้านอังกฤษอย่างรุนแรง ทั้งนี้การที่รัฐบาลไทยได้รีบดำเนินการป้องกันเหตุการณ์การต่อต้านอังกฤษที่อาจจะเกิดขึ้นนี้ ก็อาจจะเนื่องมาจากการที่รัฐบาลไทยได้เห็นถึงการปิดสินค้าญี่ปุ่นของชาวจีนในเมืองไทยมาหลายครั้งแล้วและได้ตระหนักถึงความวุ่นวายที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งได้ส่งผลกระทบถึงคนไทยโดยทั่วไปด้วย ดังนั้นจึงทำให้เมื่อเหตุการณ์การต่อต้านอังกฤษครั้งนี้มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นรัฐบาลไทยจึงต้องการปราบปรามเสียตั้งแต่ต้นและการปิดหนังสือพิมพ์และโรงพิมพ์ของ "ชาวจีน" ที่เป็นที่มี "ชื่อเสียง" ก็คงจะเป็นตัวอย่างให้แก่ "ชาวจีน" เพื่อเป็นการตักเตือนมิให้คิดที่จะดำเนินการตามอย่างได้เป็นอย่างดี

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ทางการไทยจะแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ไม่ถูกต้องของเซียวฮุดเสงอย่างชัดเจน เพื่อขอปิดโรงพิมพ์ แต่อังกฤษก็ยังคงอิดเอื้อนจะไม่ยอม โดยขอต่อรองเป็นให้

เซียวฮุดเสงลงข่าวแก้ และต่อต้านการก่อการวุ่นวายในครั้งนี้ แต่พระยาอธิกรณ์ประกาศยังยืนยันที่จะขอปิดโรงพิมพ์ของเซียวฮุดเสง เมื่อเป็นเช่นนี้อังกฤษก็จำนนด้วยเหตุผลและไม่สามารถปกป้องเซียวฮุดเสงได้อีกต่อไป จึงไม่คัดค้านในความตั้งใจของรัฐบาลไทย

สำหรับอีกเหตุผลหนึ่งที่มีส่วนทำให้รัฐบาลไทยตัดสินใจปิดหนังสือพิมพ์และโรงพิมพ์ของเซียวฮุดเสงในครั้งนี้ ก็อาจจะเนื่องมากจากการที่หนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงยังคงนำเสนอบทความในเชิงยุยงให้เกิดการต่อต้านอังกฤษต่อมาอีกในวันที่ 26 มิถุนายน ภายหลังจากที่พระยาอธิกรณ์ประกาศได้ไปพบกับผู้แทนกงสุลอังกฤษแล้ว จึงมิได้นำไปแสดงให้ผู้แทนกงสุลอังกฤษดูด้วย ดังความว่า

> การที่พวกเราต่อสู้กับมหาโจรครั้งนี้ ก็เพื่อจะขอให้มีอิศรภาพ เผยแพร่ความยุติธรรม รักษาสิทธิมนุษย์เพื่อให้โลกเปนสันติศุข ร่างกายให้ฆ่าได้ ศีร์ษะตัดได้ ประเทศล่มจมได้ ส่วนใจนั้นอย่าให้กลับกลายไปได้ ข้าพเจ้าหวังว่าฝูงชนในโลกที่ถูกกดขี่ แลพวกลัทธิไม่ขีดคั่นในทรัพย์สมบัติ คงต้องลุกขึ้น ทำการอย่างเดียวกับพวกเราเปนแน่ "เกิดเปนคนจีน ตายเปนผีจีน ไม่ยอมเปนเชลยเสียประเทศ" คนจีนที่อาศรัยอยู่ต่างประเทศ ควรต้องรวมเปนหมู่เปนคณะกันทำการร่วมมือกับเพื่อนร่วมชาติในประเทศ เลิกเกี่ยวข้องกับการเงิน ไม่ทำงาน ของพวกถืออำนาจเปนใหญ่ ไม่ใช้สินค้าของพวกถืออำนาจเปนใหญ่ ถือมั่นไว้จนถึงที่สุด แม้ว่าจะต้องเสียชีวิต ก็ยังมีราคา[7]

ซึ่งการนำเสนอบทความดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงก็อาจจะเป็นส่วนประกอบที่ทำให้รัฐบาลไทยเห็นว่าการแก้ตัวของเซียวฮุดเสงว่าไม่ทราบถึงการนำเสนอข่าวดังกล่าวในหนังสือพิมพ์ของตน รวมถึงการนำเสนอข่าวนั้นเป็นเพียงการคัดข่าวจากต่างประเทศมิได้มีเจตนาที่จะยุยงให้เกิดการต่อต้านอังกฤษในเมืองไทยนั้นเป็นสิ่งที่ไม่น่าเชื่อถือ เพราะหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงยังคงมีการนำเสนอบทความในเชิงยุยงให้ต่อต้านอังกฤษต่อมาอีก แสดงให้เห็นถึงเจตนาที่ต้องการชักชวนให้เกิดการตอบโต้กับอังกฤษอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับการชักชวนให้ปิดสินค้าญี่ปุ่นที่จะมีการนำเสนอบทความอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ชาวจีนปฏิบัติตาม ดังนั้นเจ้าพระยายมราชจึงประกาศปิดโรงพิมพ์ของเซียวฮุดเสงในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2468

จากการที่อังกฤษไม่สามารถให้ความปกป้องเซียวฮุดเสงได้ทำให้หนังสือพิมพ์ของเขาถูกปิดนั้น คงจะได้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างเซียวฮุดเสงกับอังกฤษ เพราะนอกจากความสัมพันธ์ระหว่างเซียวฮุดเสงที่แลกเปลี่ยนกันโดยการที่อังกฤษคอยให้การปกป้องหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงให้สามารถลงข่าวต่างๆ ได้ค่อนข้างเสรี ดังจะเห็นได้ว่าข่าวและบทความใน

---

[7] เรื่องเดียวกัน, คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2468.

หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่เป็นจำนวนมากที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในไทย แต่จากข้ออ้างในการที่เซียวฮุดเสงเป็นคนในบังคับอังกฤษ ทำให้ทางการไทยไม่สามารถดำเนินการใดที่เป็นการรุนแรงกับหนังสือพิมพ์ของเขาและตัวเขาได้ ซึ่งการปกป้องของอังกฤษนั้นอาจจะแลกเปลี่ยนกับการที่เซียวฮุดเสงต้องคอยรายงานข่าวความเคลื่อนไหวของชาวจีนให้อังกฤษทราบ เพราะนอกจากความสัมพันธ์ในเรื่องนี้แล้วการเป็นคนในบังคับอังกฤษก็ไม่สามารถให้สิทธิพิเศษทางการศาลได้ เพราะได้ถูกยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2452 แล้ว[8] และปรากฏว่าเมื่อหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ถูกปิดแล้ว เซียวฮุดเสงก็ไม่ได้ส่งข่าวให้สถานทูตอังกฤษอีกต่อไป[9]

ถึงแม้ว่าหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงทั้ง 2 ฉบับ จะปิดตัวเองและถูกปิดแล้วก็ตาม เซียวฮุดเสงก็มิได้ยุติบทบาทของตนเกี่ยวกับการหนังสือพิมพ์ เพราะปรากฏว่าเซียวฮุดเสงได้พิมพ์ใบปลิวออกจำหน่ายในลักษณะของหนังสือพิมพ์จีนรายวันขึ้นมาอีกฉบับหนึ่ง ชื่อว่า "คณะเซียงเงียบทงซิน" โดยไปว่าจ้างให้นาย "เซามัน" ซึ่งเป็นเจ้าของโรงพิมพ์วูฮิงพิมพ์ และได้ลงข่าวเกี่ยวกับเรื่องที่ชาวจีนถูกเจ้าหน้าที่อังกฤษยิงที่เชี่ยงไฮ้ต่อไป โดยเรียกร้องให้เมืองจีนเรียกค่าเสียหาย และเขตที่เช่าคืนและเลิกเกี่ยวข้องกับอังกฤษในทุกเรื่องตลอดจนการค้าขาย[10] ซึ่งเท่ากับเป็นการลงข่าวเพื่อกระตุ้นให้ชาวจีนในไทยเกิดความไม่พอใจอังกฤษ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในไทยได้ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลจับนายกิมเจี๊ยะผู้ซึ่งเซียวฮุดเสงว่าจ้างให้นำหนังสือฉบับนี้ไปส่งให้แก่ผู้รับได้ที่ตรอกใกล้ภัตตาคารห้อยเทียนเหลา ซึ่งการกระทำของเซียวฮุดเสงในครั้งนี้มีความผิดต่อพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ ปี พ.ศ. 2465 เนื่องจากตามพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์นั้นผู้ที่จะออกหนังสือพิมพ์จะต้องขออนุญาตและทำการจดทะเบียนต่อกระทรวงมหาดไทยก่อนจึงจะพิมพ์หนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายได้ แต่จากการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงนั้นยังมิได้มีการขออนุญาตจึงมีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวในมาตรา 16 ถึงมาตรา 25* เจ้าพระยายมราช เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย จึงได้สั่งปิดโรงพิมพ์วูฮิงของ

---

[8] โดยการที่รัฐบาลไทยได้ยกหัวเมืองมลายู คือ กลันตัน ตรังกานู ปะลิศ และไทรบุรี ให้อังกฤษเป็นการแลกเปลี่ยน รายละเอียดใน ทรงศรี อาจอรุณ. การแก้ไขสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิสภาพนอกอาณาเขต. (กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์, 2506), หน้า 115 – 118.

[9] พวงร้อย กล่อมเอี้ยง, "พระบรมราโชบายเกี่ยวกับปัญหาชาวจีนในพระราชอาณาเขต รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" (ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,2516), หน้า 285.

[10] หจช. ร.6 ม.3.6ก / 9 รายงานของเจ้าพระยมราชถึงเจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ, ลงวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2468.

*มาตรา ๑๖ เจ้าของหนังสือพิมพ์ในกรุงสยามต้องส่งคำสั่งแสดงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ลงวันและชื่อของตน กับต้องมีข้อความพิศดาร ดังนี้คือ

นายเซามัน และโรงพิมพ์ไต้เที้ยตังของนายกิมเจี๊ยะ ซึ่งเป็นผู้ร่วมดำเนินการกับเซียวฮุดเสงและได้

---

(๑) ชื่อของหนังสือพิมพ์

(๒) ความประสงค์ของหนังสือพิมพ์ แลกำหนดเวลาที่ออกเป็นคราวๆ

(๓) ตำบลที่ตั้ง แลเบาะแสสำนักงานแห่งใหญ่

(๔) ชื่อแลเบาะแสของโรงพิมพ์ที่จะพิมพ์หนังสือ ระบุว่าโรงพิมพ์นั้นเปนเจ้าของฤา บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ฤาเปนแต่รับเหมาทำการพิมพ์เท่านั้น

(๕) ชื่อ สัญชาติ อายุ อาชีพ แลสำนักของเจ้าของคนเดียวฤาหลายคน

(๖) ชื่อ สัญชาติ อายุ อาชีพ แลสำนักงานของบรรณาธิการคนเดียวฤาหลายคน

มาตรา๑๗ บรรดาหนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่พิมพ์ในพระราชอาณาจักร์ต้องพิมพ์ชื่อเจ้าของคนเดียวฤาหลายคน ชื่อผู้พิมพ์แลบรรณาธิการ ตำบล กับวันแลปีที่พิมพ์ไว้ในน่าต้นฤาน่าสุดท้ายให้อ่านออก

มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่หนังสือพิมพ์ แต่ให้ส่งหนังสือพิมพ์เพิ่มอีกสองฉบับโดยไม่คิดค่าไปยังที่ทำการสมุหเทศาภิบาลมณฑลในวันที่ออกหนังสือพิมพ์นั้น เพื่อเจ้าพนักงานผู้มีน่าที่จะได้ตรวจตราดูให้การเปนไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ หนี้ที่ระบุไว้ในแพนกนี้มิให้ใช้บังคับแก่หนังสือราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่จะต้องส่งให้แก่หอพระสมุดแห่งพระนครสองฉบับทุก ๆ คราวที่ออก

มาตรา ๒๐ ผู้ประพันธ์และบรรณาธิการสมุดฤาเอกสาร แลผู้ประพันธ์บรรณาธิการแลเจ้าของหนังสือพิมพ์ต้องรับผิดชอบรวมกันใช้ค่าทดแทนแก่บุคคลที่สามในทางแพ่ง แต่ถ้าหาตัวผู้ประพันธ์ บรรณาธิการ หรือเจ้าของไม่พบ ผู้พิมพ์ต้องรับผิดชอบใช้ค่าทดแทนนั้น

มาตรา ๒๑ ในระหว่างผู้ประพันธ์ บรรณาธิการ แลเจ้าของแล้วแต่เรื่อง ผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบรวมกันต่อบุคคลที่สามดังกล่าวไว้ในมาตราก่อนนั้น ให้สันนิษฐานว่าหนี้รวมกันนั้นแบ่งเปนส่วนเท่า ๆ กัน แต่ถ้าผู้ประพันธ์ บรรณาธิการ แล/ฤา เจ้าของคนใดคนหนึ่งซึ่งได้ใช้ค่าทดแทนไปนั้น ย่อมมีสิทธิจะได้รับจ่ายคืนซึ่งส่วนของตนจากบุคคลผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบรวมกันกับตน เมื่อพิศูจน์ได้ว่ากิจการซึ่งก่อให้เกิดความรับผิดชอบในทางแพ่งนั้นได้กระทำลงขัดต่อคำสั่งของตนแลโดยไม่ฟังคำสั่งนั้น

มาตรา ๒๒ ผู้ใดมีแลใช้เครื่องพิมพ์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้มีน่าที่ก็ดี ฤาโดยที่ใบอนุญาตนั้นได้ถูกถอดถอนแล้วก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องรวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งผี แลปรับไม่เกินสองพันบาท

เพื่อประโยชน์แห่งข้อความในมาตรานี้ ผู้ปกครองอยู่ในสถานที่ซึ่งมีเครื่องพิมพ์นั้น ให้สันนิษฐานว่าได้มีเครื่องพิมพ์ไว้เพื่อใช้ เว้นแต่ตนจะสามารถนำพยานเด็ดขาดมาสืบได้เปนอย่างอื่น ฤาเว้นแต่ตนจะเปนผู้ค้าเครื่องพิมพ์ที่ไม่ใช้ ซึ่งเห็นประจักษ์ได้ว่าตนเก็บไว้เพื่อขาย

มาตรา ๒๓ ผู้ใดจงใจถอดถอนฤาเปลี่ยนแปลงเครื่องหมายฤาตราซึ่งเจ้าพนักงานผู้ได้รับแต่งตั้งขึ้นสำหรับการนั้นได้ติดฤาตีไว้บนเครื่องพิมพ์ ท่านว่ามีความผิดต้องรวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๒๔ ผู้พิมพ์คนใดละเลยไม่มีสมุดฐเบียรดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๓ ก็ดี ฤาเก็บรักษาสมุดฐเบียนนั้นไว้โดยอาการเลินเล่อก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

มาตรา ๒๕ ถ้าเจ้าของหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ในกรุงสยามคนใดไม่อนุมัติตามความในมาตรา ๑๖ ว่าด้วยให้ทำสำแดงต่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยท่านว่ามีความผิดต้อรวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ดำเนินการฟ้องเซียวฮุดเสงและนายกิมเจี๊ยะ ในฐานะที่ทำผิดต่อพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ สำหรับนายเซามันนั้นหลักฐานไม่พอที่จะเอาผิดจึงมิได้ถูกฟ้องด้วย[11] แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่าผลการพิจารณาคดีที่เซียวฮุดเสงได้กระทำผิดต่อพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์นั้นเซียวฮุดเสงได้รับการลงโทษประการใดหรือไม่ แต่สันนิษฐานว่าคงจะมิได้ถูกลงโทษร้ายแรงแต่อย่างใด เพราะเซียวฮุดเสงก็ยังคงสามารถดำเนินชีวิตในเมืองไทยได้อย่างปกติ และหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาจีนของเซียวฮุดเสงเองก็ได้รับอนุญาตให้ทำการพิมพ์เผยแพร่ได้ตามปกติในเวลาต่อมา

จากการที่เซียวฮุดเสงได้นำเสนอบทความโจมตีและยุยงให้เกิดการต่อต้านอังกฤษในเมืองไทยนั้น แสดงให้เห็นว่าเซียวฮุดเสงให้ความสำคัญกับเรื่อง "อิสรภาพ" และ "ความอยู่รอด" ของเมืองจีนเป็นอย่างมาก จึงกล้าที่จะนำเสนอบทความที่มีถ้อยคำที่รุนแรงในการโจมตีอังกฤษ ซึ่งเซียวฮุดเสงเองอยู่ในบังคับ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเซียวฮุดเสงเป็นคนในปกครองของอังกฤษ การที่เซียวฮุดเสงกล้าที่จะโจมตีชาติที่ตนอยู่ในปกครองนั้น ก็อาจจะเนื่องมาจากการที่เซียวฮุดเสงนั้นให้ความสำคัญกับเมืองจีนในฐานะที่เป็นเมืองของบรรพบุรุษของเขามากกว่าอังกฤษที่เป็นแต่เพียงชาติที่เขาขึ้นทะเบียนเป็นคนในบังคับ เนื่องจากถิ่นฐานของบิดามารดาเขาอยู่ในดินแดนของอังกฤษเท่านั้น โดยเซียวฮุดเสงยังคงถือว่าตนเองเป็น "คนจีน" คนหนึ่งที่มีหน้าที่ที่จะช่วยปกป้องรักษาอิสรภาพและความอยู่รอดของเมืองจีน นอกจากนั้นการที่เซียวฮุดเสงกล้าโจมตีอังกฤษยังอาจจะเนื่องมาจากการที่ในขณะนั้นอังกฤษเองก็ได้โอนคนในบังคับของตนให้อยู่ภายใต้กฎหมายไทยแล้ว ฉะนั้นเซียวฮุดเสงก็มิได้อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษแล้ว ฉะนั้นจึงกล้าที่จะโจมตีอังกฤษ แต่การที่เซียวฮุดเสงยังคงส่งข่าวความเคลื่อนไหวของชาวจีนให้อังกฤษนั้นก็อาจจะเป็นเพียงแค่ต้องการอาศัยอังกฤษให้ช่วยจัดการกับฝ่ายตรงข้ามของตนเท่านั้น

ก่อนที่หนังสือพิมพ์ฉบับภาษาจีนของเซียวฮุดเสง จะได้รับอนุญาตให้พิมพ์จำหน่ายได้ตามปกตินั้น ก็ได้มีหนังสือนายฮู่ฮั่นหมิน เสนาบดีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของรัฐบาลจีนกวางตุ้ง ซึ่งเป็นรัฐบาลที่อยู่ในภาคใต้ของจีน ทั้งนี้เนื่องจากในขณะนั้นเมืองจีนได้เกิดการแตกแยกเป็น 2 รัฐบาล คือรัฐบาลที่ปักกิ่ง เป็นรัฐบาลทางเหนือ และรัฐบาลที่กวางตุ้ง เป็นรัฐบาลภาคใต้

---

[11] เรื่องเดียวกัน, หนังสือเจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการถึงเจ้าพระยายมราช, ลงวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ.2468.

* สืบเนื่องมาจากการที่หยวนซื่อไข่ ไม่ได้มีความปรารถนาที่เป็นเพียงประธานาธิบดี แต่ต้องการฟื้นฟูระบอบราชาธิปไตยและตั้งตนเป็นพระมหากษัตริย์ซึ่งได้กำหนดวันราชาภิเษกในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2458 (ค.ศ.1916) แต่ปรากฏว่ามีผู้คัดค้านการกระทำของหยวนซื่อไข่ โดยเฉพาะพวกที่นิยมระบอบสาธารณรัฐซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ทางใต้ ทำให้หยวนซื่อไข่จัดการปราบปรามพวกที่ไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มณฑลยูนนานได้เกิดการจลาจลอย่างรุนแรงขึ้น ทั้งนี้เพราะได้รับการสนับสนุนจากพรรคก๊กมินตั๋งด้วย ในที่สุด

ขอให้รัฐบาลไทยอนุญาตให้หนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงสามารถพิมพ์เผยแพร่ได้ตามปกติ เนื่องจากการนำเสนอบทความโจมตีอังกฤษของหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงนั้นกระทำไปด้วยความเป็นห่วงเมืองจีน และทำตามหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่จะรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ดังความในหนังสือ ลงวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.2469 ว่า

> ที่เมืองเซี่ยงไฮ้มีเรื่องเกิดขึ้นในคราวนี้ประจวบกับเวลาพวกหัตถกรรมหยุดงานพาณิชยการหยุดตลาด จีนที่อาศัยอยู่ตามนาๆ ประเทศก็ได้ช่วยเหลือในเรื่องนี้ตามกำลัง แม้เหตุหนึ่งในหมื่นนี้ลุกลามไปจนประกาศสงคราม จีนที่อาศัยอยู่ตามนาๆ ประเทศมีความรักบ้านเมือง จึงต้องเททรัพย์สมบัติข้ามน้ำลุยเพลิงช่วยในเวลาขับขันมากกว่าครั้งนี้ตั้งพันเท่าหมื่นเท่า แม้เรื่องนี้ไม่ได้ถามตามการภายน่าต่อไปก็จะเปนเช่นนี้เสมอ จีนราว ๒ ล้านคนที่อาศัยอยู่นั้นจะหาเลี้ยงชีพด้วยประการใด จึงจะได้รับความสุข รัฐบาลเก็กเหม็งของเรานี้ ได้ถือเอาความสุขทุกข์ของจีนที่อาศัยอยู่ตามนา ๆ ประเทศเปนน่าที่ เพราะฉะนั้นจึงขอกระทรวงการต่างประเทศสยามช่วยสอบสอนเรื่องหนังสือพิมพ์จีนโนสยามวารศัพท์ให้ด้วย แลขออนุญาตให้หนังสือพิมพ์จีนโนสยามวารศัพท์ทำการพิมพ์ได้ตามเคย จีนที่อาศัยอยู่ในประเทศสยามจะทำการใด ๆ โดยความรักบ้านเมืองนอกจากขัดข้องการปกครองแล้ว ขอช่วยอนุญาตให้มีอิศรภาพในการนั้นๆ ...เรื่องนี้ได้สอบสวนแล้ว เห็นว่าหลักของหนังสือพิมพ์มีน่าที่ในการประพันธ์มิใช่ว่าจะนำเรื่องไม่มีมูลมาลงหนังสือพิมพ์ได้ เพราะฉะนั้นหนังสือพิมพ์จึงมีอิศรภาพในการประพันธ์ ข้อความหนังสือพิมพ์จีนโนสยามวารศัพท์ประพันธ์ปลุกใจจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศสยามในคราวนี้นั้นฟุ้งซ่าน ก็เพราะความรักบ้านเมืองบันดารให้เดือดขึ้น ...ขออนุญาตให้หนังสือพิมพ์จีนโนสยามวารศัพท์ทำการพิมพ์ได้ตามเคย[12]

แต่หนังสือฉบับนี้ก็ไม่ได้รับการตอบรับจากรัฐบาลไทย ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลกวางตุ้งไม่ใช่รัฐบาลที่นานาประเทศให้การรับรอง และหนังสือนี้ก็มิได้ใช้วิธีการที่ถูกต้องตามหลักการของการติดต่อระหว่างประเทศ โดยการส่งมายังกระทรวงมหาดไทย แทนที่จะส่งไปที่กระทรวงการต่าง

การจลาจลก็ได้ขยายไปยังกวางตุ้งในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2459 และการจลาจลได้แพร่หลายไปทั่วมณฑลทางภาคใต้ และในเดือนพฤษภาคมปีเดียวกันผู้แทนมณฑลต่างๆ ทางภาคใต้ก็ได้ร่วมมือกันจัดตั้งรัฐบาลใหม่ที่กวางตุ้ง ทำให้ในช่วงปี พ.ศ. 2459-2471 จีนจึงมีรัฐบาล 2 รัฐบาล คือรัฐบาลที่ปักกิ่ง และรัฐบาลที่กวางตุ้ง นอกจากนั้นยังมีผู้บัญชาการทหารในมณฑลต่างๆ ของจีนที่ตั้งตนเป็นอิสระไม่ยอมขึ้นต่อรัฐบาลทั้งสอง ซึ่งเรียกช่วงนี้ว่า "ยุคขุนศึก"

[12] เรื่องเดียวกัน, คำแปลหนังสือของนายฮู่ฮั่นหมิน เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ รัฐบาลประชาภิบาลจีน ถึงเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รัฐบาลไทย, ลงวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.2469.

ประเทศ และยังเขียนเป็นภาษาจีนโดยไม่มีคำแปลเป็นภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสกำกับมา ซึ่งถ้ารัฐบาลไทยตอบแล้วก็จะทำให้รัฐบาลจีนอาจใช้วิธีการที่ผิดนี้ในการติดต่อครั้งต่อๆ ไป และยังเท่ากับเป็นการให้การรับรองรัฐบาลกวางตุ้งของจีนอีกด้วย[13] ทำให้เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงมหาดไทยของไทยเห็นพ้องกันว่าไม่ควรจะตอบหนังสือฉบับนี้

นอกจากนั้นแล้วก็ยังมีปัญหาว่าหนังสือฉบับนี้เป็นหนังสือของทางราชการจริงหรือเปล่า ทั้งนี้เพราะนายฮู่ฮั่นหมินผู้นี้เคยเข้ามาในกรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ. 2452 และได้เป็นบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์จีนชื่อ "ทงเคี่ยวป่อ" ซึ่งสนับสนุนก๊กมินตั๋งและได้ใช้โรงพิมพ์เดียวกับหนังสือพิมพ์จีนโนสยามวารศัพท์[14] ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่านายฮู่ฮั่นหมินผู้นี้มีหนังสือที่เป็นส่วนตัวแต่อ้างชื่อของรัฐบาลประชาภิบาลจีน เพราะจากประวัติของบุคคลผู้นี้แสดงว่าต้องมีความสนิทสนมกับเชียวฮุดเสงพอสมควร จึงอาจมีความคิดที่จะช่วยเหลือให้เชียวฮุดเสงได้ทำการหนังสือพิมพ์ต่อไป ทำให้ในที่สุดเจ้าฟ้าประชาธิปกซึ่งทรงว่าราชการ* ในขณะนั้น ได้มีพระราชกระแสถึงเจ้าพระยายมราชเกี่ยวกับเรื่องหนังสือของฮู่ฮั่นหมินว่า "...นอกจากฐานะอันไม่แน่นอนของผู้เขียนแล้ว ยังปฏิบัติผิดระเบียบการเจรจา ระหว่างชาติทุกประการ ไม่ควรตอบเลยเป็นอันขาด..."[15]

แม้ว่าหนังสือของฮู่ฮั่นหมินจะไม่ได้รับการตอบรับจากรัฐบาลไทย แต่ก็มิได้หมายความว่าหนังสือพิมพ์ของเชียวฮุดเสงจะไม่สามารถดำเนินการได้อีก เพราะเจ้าพระยายมราชก็มิได้มีความตั้งใจที่จะปิดโรงพิมพ์หนังสือพิมพ์จีนตลอดไป แต่จะอนุญาตให้ดำเนินการต่อไปได้เมื่อเรื่องราวที่หนังสือพิมพ์จีนโจมตีอังกฤษเกี่ยวกับการฆ่าชาวจีนที่เซี่ยงไฮ้สงบลงแล้วและเห็นสมควรแก่เวลา[16] ซึ่งก็ได้ปรากฏถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋อีก เมื่อสาขาใหญ่ของพรรคก๊กมินตั๋งในเมืองไทยที่เชียวฮุดเสงเป็นผู้นำอยู่ได้เกิดการแตกแยกกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ในพรรคก๊กมินตั๋ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ของเชียวฮุดเสงได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยให้พิมพ์เผยแพร่ต่อไปได้

---

[13] เรื่องเดียวกัน, รายงานของเจ้าพระยายมราชถึงพระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ที่ 93/14080, ลงวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2468.

[14] เรื่องเดียวกัน, รายงานของพระเจนจีนอักษร ล่ามจีนประจำกรมตำรวจพระนครบาลกราบทูลพระองค์เจ้าธานีนิวัต ราชเลขานุการกองต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

* พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงประชวรกระเสาะกระแสะตั้งแต่ปลายสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม ก่อนหน้าที่จะสวรรคต ดังนั้นเจ้าฟ้าประชาธิปกกรมขุนสุโขทัยธรรมราช จึงทรงทำหน้าที่ว่าราชการแทน

[15] เรื่องเดียวกัน, พระราชกระแสของเจ้าฟ้าประชาธิปก ถึงเจ้าพระยายมราช, ลงวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2468.

[16] เรื่องเดียวกัน, รายงานของเจ้าพระยายมราช ทูลพระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ , ลงวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2468.

ความแตกแยกนี้สืบเนื่องมาจากในช่วงที่ภายในจีนเกิดการแตกแยกเป็นยุคขุนศึก และประกอบกับการรุกรานของญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2462 ทำให้ซุนยัดเซนและพรรคก๊กมินตั๋งทางจีนภาคใต้ ได้พยายามรวมกำลังกันเพื่อต่อต้านอำนาจขุนศึกภาคเหนือ แต่ปรากฏว่าความพยายามในการต่อสู้ของซุนยัดเซนตั้งแต่ พ.ศ. 2460 – 2465 ไม่มีแนวโน้มว่าจะประสบความสำเร็จ และในระยะนี้เองได้เกิดการปฏิวัติในรัสเซียโดยพรรคบอลเชวิคในปี พ.ศ. 2460 ซึ่งก่อให้เกิดพรรคคอมมิวนิสต์แห่งแรกของโลก ซึ่งส่งผลให้เกิดการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนขึ้นใน พ.ศ. 2464 และยังส่งผลให้ซุนยัดเซนได้พิจารณาว่าสหภาพโซเวียตอาจจะให้ความช่วยเหลือประเทศจีนได้ จึงได้มีการเจรจากัน และนำไปสู่การร่วมเป็นพันธมิตรกันอย่างเป็นทางการระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งและพรรคคอมมิวนิสต์ เพื่อต่อสู้กับขุนศึกภาคเหนือ แต่การร่วมเป็นพันธมิตรกันได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2470 เนื่องจากภายหลังการถึงแก่กรรมของซุนยัดเซนในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2468 ทำให้เจียงไคเช็คขึ้นมาเป็นผู้นำพรรคก๊กมินตั๋งแทน ซึ่งเจียงไคเช็คเป็นผู้มีแนวคิดแบบอนุรักษ์นิยมและต่อต้านคอมมิวนิสต์ จึงได้เลิกรับความช่วยเหลือจากสหภาพโซเวียต ในปี พ.ศ. 2470 และใช้กำลังทหารปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์ การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ก็ได้ส่งผลกระทบพรรคก๊กมินตั๋งกับพรรคคอมมิวนิสต์ในไทยด้วย[17]

ฝ่ายคอมมิวนิสต์ในพรรคก๊กมินตั๋งในเมืองไทยก็ได้จัดตั้งสาขาของตนเองขึ้นมาเพื่อต่อต้านฝ่ายขวาของก๊กมินตั๋งหรือกลุ่มของเซียวฮุดเสง และเรียกสาขาของตนว่า "สาขาที่ 2" หรือ นั้มเม้งเซียงหวย[18] ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายต่างก็ได้ใช้หนังสือพิมพ์ในการตอบโต้ซึ่งกันและกัน เหมือนเช่นการต่อสู้ทางการเมืองของชาวจีนเมื่อครั้งที่ผ่านๆ มา จึงได้ปรากฏถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ของเซียวฮุดเสงซึ่งเป็นฝ่ายก๊กมินตั๋ง ในการลงบทความตอบโต้กับหนังสือพิมพ์ "หลีแซ" ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีนายแต้แซอี๊ดกับนายโป้วเซยเป็นเจ้าของ[19] ดังจะเห็นได้จากบทความของหนังสือพิมพ์หลีแซตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2470 ได้เริ่มเสนอบทความเรื่อง "ชำระคดีเซียวฮุดเส็งทรยศพรรค" ซึ่งมีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์เซียวฮุดเสงกับหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่อย่างรุนแรง เช่น ในฉบับวันที่ 5 เมษายน กล่าวหาว่ากลุ่มของเซียวฮุดเสงได้อาศัยชื่อพรรคเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

---

[17] ปรารถนา โกเมน, "สมาคมชาวจีนในกรุงเทพฯ พ.ศ.2440 – 2488" (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), หน้า 286 – 288.

[18] เออิจิ มูราชิมา, การเมืองจีนสยาม : การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย ค.ศ. 1924 – 1941.(กรุงเทพฯ : ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา, 2539), หน้า 3.

[19] หจช. ร.7 ม.18/1 หนังสือพระยาอธิกรณ์ประกาศ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลกรุงเทพฯ ถึงพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคำรบ อธิบดีกรมตำรวจภูธร, ลงวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2469.

ส่วนตัวมาตลอด[20] จึงได้รับการตอบโต้จากหนังสือพิมพ์ ฮั่วเซียมซินโป๋ ในวันที่ 12 เมษายน พ.ศ.2470 เรื่อง "คอมมิวนิสต์เนรคุณร้อยเล่ห์พันเหลี่ยม" โดยมีเนื้อหาในทำนองที่ว่าพรรคคอมมิวนิสต์ได้ขยายอิทธิพลในสาขาต่างๆ ของก๊กมินตั๋งที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศด้วยการก่อกวนให้เกิดความวุ่นวายขึ้น[21]

จากการตอบโต้กันดังกล่าวนั้นทำให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ได้รับการอนุญาตให้พิมพ์เผยแพร่ได้ตามปกติ และยังคงดำเนินการที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในเมืองจีนโดยยังคงให้การสนับสนุนก๊กมินตั๋ง ซึ่งดูเหมือนว่าการดำเนินการของเซียวฮุดเสงในช่วงนี้จะเปิดเผยมากขึ้น ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการที่เซียวฮุดเสงได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีนจากพรรคก๊กมินตั๋ง ซึ่งคงจะเป็นที่รับทราบกันโดยทั่วไปทั้งในหมู่ชาวจีน และรัฐบาลไทย เพราะปรากฏการกล่าวถึงการรับตำแหน่งของเซียวฮุดเสงในการเมืองจีนในเอกสารของรัฐบาลไทย[22]

5.2. เซียวฮุดเสงกับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีน

จากที่ได้กล่าวมาตั้งแต่ในบทที่ 2 นั้นจะเห็นได้ถึงบทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองในเมืองจีนนั้น เซียวฮุดเสงจะให้การสนับสนุนซุนยัดเซนและพรรคก๊กมินตั๋งมาโดยตลอด ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองใด ๆ เกิดขึ้นในเมืองจีน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจและความศรัทธาที่เซียวฮุดเสงมีต่อซุนยัดเซนและพรรคก๊กมินตั๋งอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เซียวฮุดเสงได้เข้าไปมีตำแหน่งในพรรคก๊กมินตั๋ง โดยได้เป็นหัวหน้าสาขาใหญ่ของพรรคก๊กมินตั๋งในเมืองไทยที่มีฐานะเทียบเท่ากับสาขาระดับมณฑลในจีน ซึ่งเป็นตำแหน่งหัวหน้าสาขาระดับท้องถิ่นแล้ว เซียวฮุดเสงยังมีตำแหน่งประจำศูนย์กลางก๊กมินตั๋งที่เมืองจีนอีกด้วย ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2467 เขาได้เข้าร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ก๊กมินตั๋ง ครั้งที่ 1 ที่จีนในฐานะตัวแทนสาขาใหญ่ที่เมืองไทย

ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2469 เซียวฮุดเสงก็ยังคงได้เข้าร่วมประชุมสมัชชาใหญ่ก๊กมินตั๋งครั้งที่ 2 และครั้งนี้เองที่เขาได้รับการเลือกตั้งให้เป็น "สภานายกแพนกต่างประเทศ" (President of Overseas Department) ซึ่งตำแหน่งดังกล่าวนี้อยู่ในสภาสูงรัฐบาลจีนภาคใต้ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลชาวจีนที่อยู่อาศัยในต่างประเทศ[23] เซียวฮุดเสงได้กล่าวถึงการเข้ารับตำแหน่งนี้ว่า เขาได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนี้หลายครั้งแล้ว แต่เขาได้ปฏิเสธเนื่องจากยังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว แต่ในครั้งนี้เขามิอาจปฏิเสธได้เนื่องจากในช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่ก๊กมิน

---

[20] เออิจิ มุราชิมา. การเมืองจีนสยาม : การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย ค.ศ. 1924 – 1941. หน้า 9 – 10.

[21] เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 11.

[22] เรื่องเดียวกัน.

[23] หจช. ร.7 รล.19.1/5 "อินเตอร์วิวเสนาบดีจีน" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2469.

ตั้งและบอลเชวิคได้เกิดการแตกแยกกัน และผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้ก่อนหน้าเขานั้นเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนบอลเชวิค แต่เมื่อเจียงไคเช็คมิให้ผู้ที่นิยมบอลเชวิคดำรงตำแหน่งในพรรคจึงทำให้บุคคลผู้นั้นต้องออกจากตำแหน่ง และเซียวฮุดเสงก็ได้มีส่วนที่ทำให้บุคคลนั้นต้องออกจากตำแหน่งด้วย ฉะนั้นเมื่อตำแหน่งนี้ว่างลงโดยเขามีส่วนเกี่ยวข้องจึงทำให้เขามิอาจปฏิเสธที่จะรับตำแหน่งนี้ได้อีกต่อไป[24]

การที่เซียวฮุดเสงได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสภานายกแพนกการต่างประเทศของรัฐบาลจีนภาคใต้นั้น เป็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ในเมืองไทยให้ความสนใจเป็นอย่างมาก มีการนำเสนอบทสัมภาษณ์เซียวฮุดเสงถึงความรู้สึกที่ได้รับตำแหน่งและหน้าที่ของตำแหน่งที่เข้าได้รับว่าจะต้องทำอะไรบ้างเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยหลายฉบับ ได้แก่ กรุงเทพฯ เดลิเมล์ ศรีกรุง บางกอกการเมือง ไทยหนุ่ม พิมพ์ไทย[25] ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเป็นที่ "รู้จัก" ของเซียวฮุดเสงในหมู่นักหนังสือพิมพ์และ "คนไทย" ทั่วไป หนังสือพิมพ์จึงได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของเซียวฮุดเสงให้ผู้อ่านได้รับทราบ และหนังสือพิมพ์ก็ต่างพากันแสดงความยินดีและชื่นชมที่เซียวฮุดเสงซึ่งเป็น "คนจีน" ในเมืองไทยได้รับเลือกให้ไปรับตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีน ซึ่งมีการมองว่าเป็นข่าวที่ "คนไทย" ควรร่วมกันแสดงความยินดีด้วย เนื่องจากการที่เซียวฮุดเสงเป็น "คนจีน" ที่อยู่อาศัยในเมืองไทยมาเป็นเวลาช้านานนั้น ก็เปรียบเสมือนเป็น "คนไทย" คนหนึ่ง และเมื่อ "คนไทย" ที่มีความสามารถจนถึงกับได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีความสำคัญจากภายนอกประเทศนั้นก็เป็นเรื่องที่น่ายินดีสำหรับเมืองไทยและคนไทย และสมควรที่จะยกย่องความสามารถของเซียวฮุดเสง[26] ซึ่งจากความชื่นชมยินดีกับการรับตำแหน่งในเมืองจีนของเซียวฮุดเสงนั้นสะท้อนให้เห็นว่าบรรยากาศของการ "ต่อต้าน" ชาวจีน รวมถึง "คนไทยผสม" ในเมืองไทยที่เกิดขึ้นจากบทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ นั้นได้ "คลี่คลาย" ไปแล้ว และได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นความรู้สึกในการ "ยอมรับ" ชาวจีนในเมืองไทยหรือ "คนไทยผสม" ว่าเป็น "คนไทย" คนหนึ่งเหมือนกัน และได้เกิดความต้องการที่จะให้ "คนไทย" กับ "คนจีน" มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากกว่าที่จะเกิดความรู้สึก "รังเกียจ" กัน เพื่อที่จะให้คนทั้งสองกลุ่มสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างราบรื่น[27]

---

[24] เรื่องเดียวกัน.

[25] เรื่องเดียวกัน, ข่าวหนังสือพิมพ์เรื่องนายเซียวฮุดเสงไปเปนสภานายกกระทรวงว่าการชนชาติจีนในต่างประเทศ.

[26] เรื่องเดียวกัน, "เสนาบดีเมืองจีน" บางกอกการเมือง. วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2469.

[27] เรื่องเดียวกัน, "วันนี้เปนวันที่นายเซียวฮุดเสง สีบุญเรืองฤา "ซินเซียวฮุดเสงแส" จะได้ออกเดิรทางไปรับตำแหน่งสภานายก" พิมพ์ไทย. วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2469.

จากการเกิดความรู้สึกดังกล่าวนั้น ทำให้มีความต้องการที่จะให้เมืองจีนเข้าใจถึงลักษณะการปกครอง "คนจีน" ของเมืองไทย ว่ารัฐบาลไทยนั้นปกครองคนจีนเสมือนเป็น "คนไทย" คนหนึ่งอยู่แล้ว ฉะนั้นไม่จำเป็นที่รัฐบาลจีนจะต้องเข้ามาแทรกแซงการปกครองคนจีนในเมืองไทย ซึ่งความต้องการดังกล่าวนั้นจะเห็นได้จากการสัมภาษณ์เซียวฮุดเสงเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีน ที่ต้องรับผิดชอบชาวจีนที่อยู่ในต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงเมืองไทยด้วยนั้นว่าเซียวฮุดเสงจะมีการเจรจาถึงเรื่องการตั้งกงสุลจีนในไทยหรือไม่ ซึ่งเซียวฮุดเสงจากการที่ได้มีบทบาทและการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการชาวจีนในเมืองไทยมาโดยตลอด จึงทำให้เขาได้ทราบถึงความต้องการของรัฐบาลไทยที่ยังไม่ต้องการจะทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับรัฐบาลจีนที่จะส่งผลให้มีการตั้งผู้แทนจีนเข้ามาดูแลชาวจีนในเมืองไทย เซียวฮุดเสงจึงได้ตอบคำถามนี้ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ เดลิเมล์ ฉบับวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2469 เพื่อให้รัฐบาลไทยและคนไทยเกิดความมั่นใจว่าถึงเขาจะเข้ารับตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีนแต่ก็จะมินำเมืองจีนเข้ามาวุ่นวายในเมืองไทยว่า

> ตามธรรมดาประเทศที่เขามีกงสุลนั้น คนในร่มธงกงสุลย่อมไม่ได้รับความสดวกโดยประการต่างๆ เปนต้นว่าการเข้ามาในเมืองก็ต้องมีหนังสือเดินทาง การออกหัวบ้านหัวเมืองก็ต้องมีเช่นเดียวกัน และสิทธิบางอย่างก็ไม่ได้รับ พวกจีนในประเทศสยามนั้นแต่ไหนแต่ไรมา รัฐบาลสยามก็ถือว่าเปนพลเมืองของท่าน ได้รับความสะดวกโดยประการทั้งปวง พูดกันเปนไรมี คนไทยได้รับความสดวกอย่างใด คนจีนก็ได้รับอย่างนั้นเหมือนกัน ทุกประการไม่ผิดแผกกันอย่างใด...บัดนี้นับว่าพ้นสมัย "ซิยินกุ้ย" มาไกลเสียแล้วที่จะเทียวแผ่บารมีปกครองคนชาติอื่น ๆ ก็เมื่อจีนมีหลักทางการ รัฐประสาศโนบายอยู่เช่นนี้ เรื่องกงสุลจะไปเที่ยวทำเดือดร้อนแก่ชนชาติอื่นนั้นจะบังเกิดขึ้นได้ด้วยประการใดฤา[28]

นอกจากนั้นแล้วเซียวฮุดเสงยังได้แสดงความบริสุทธิ์ใจของตัวเขาในการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีนด้วยเกรงว่ารัฐบาลไทยอาจจะมองว่าเขาจะเป็นผู้ที่นำรัฐบาลจีนเข้ามาแทรกแซงการปกครองในเมืองไทย เซียวฮุดเสงจึงได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า การไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีนนั้น เขาจะเป็นผู้ที่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไทย จะทำให้รัฐบาลจีนนั้นเข้าใจถึงการปกครองของรัฐบาลไทย ไม่ให้เกิดการเข้าใจผิดที่จะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อรัฐบาลไทยเช่นเรื่องที่ผ่าน ๆ มา ซึ่งเซียวฮุดเสงก็ได้ยกตัวอย่างเรื่องที่เขาได้มีส่วนช่วยสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับการปกครองคนจีนของรัฐบาลไทยต่อรัฐบาลจีน ในเรื่องการเก็บเงินรัชชูปการของรัฐบาลไทยต่อชาวจีน ที่มีชาวจีนในเมืองไทยที่เป็นผู้ไม่หวังดีได้ส่งจดหมายร้องเรียนไปยัง

---

[28] เรื่องเดียวกัน, "อินเตอรวิวเสนาบดีจีน" กรุงเทพฯ เดลิเมล์" วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2469.

รัฐบาลจีนว่า รัฐบาลไทยนั้นเก็บเงินรัชชูปการแก่ชาวจีนมากเกินไป ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดเป็นปัญหาระหว่างประเทศได้ เซียวฮุดเสงจึงได้เป็นผู้ชี้แจงไปยังรัฐบาลจีนภาคใต้ว่า "รัฐบาลไทยเราไม่ได้เลือกที่รักมักที่ชัง ถึงชาวเทศ, ชาวไทย, ก็ต้องเสียอย่างเดียวกัน และชาวจีนก็ได้รับความคุ้มครองโดยเสมอภาคเท่าเทียมกับคนไทยเสมือนผู้เป็นเจ้าของบ้าน"[29]

จากการตอบคำถามของเซียวฮุดเสงนั้น นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ใจของตัวเขาเองแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าเซียวฮุดเสงนั้นยังมีความต้องการที่จะให้ "คนไทย" กับ "คนจีน" สามารถอยู่ร่วมในสังคมเดียวกันได้อย่างราบรื่น จากการที่เขาต้องการที่จะเป็นผู้มีส่วนทำให้รัฐบาลจีนเข้าใจการปกครองของรัฐบาลไทยอย่างถูกต้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขามิต้องการให้รัฐบาลทั้งสองเกิดความบาดหมางกัน เพราะถ้าระหว่างรัฐบาลเกิดปัญหากันแล้ว ก็อาจจะส่งผลกระทบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง "คนไทย" กับ "คนจีน" ซึ่งจะมีผลต่อความสงบราบรื่นของการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ นอกจากนั้นเซียวฮุดเสงยังได้ยืนยันว่าเขาจะมิเป็นผู้นำแนวความคิดทางการเมืองของจีน ซึ่งตรงกันข้ามกับรูปแบบการปกครองของไทยเข้าชักจูงให้คนไทยคิดที่จะดำเนินการตามอย่าง เพราะเขาเห็นว่าการปกครองของแต่ละประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความพอใจของประชาชนในประเทศที่จะเลือกใช้รูปแบบการปกครองแบบใด ฉะนั้นถึงแม้เขาจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองของจีนที่ใช้การปกครองแบบ "ประชาธิปไตย" เขาก็ไม่เห็นความจำเป็นที่เมืองไทยซึ่งเป็นประเทศที่เขาอยู่อาศัยนั้นจะต้องมีรูปแบบการเมืองปกครองแบบเดียวกัน[30]

ถึงแม้การเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีนของเซียวฮุดเสงนี้ ทำให้เซียวฮุดเสงต้องเดินทางไปเมืองจีนเพื่อเข้าร่วมประชุมและวางแผนการดำเนินการต่าง ๆ ตามหน้าที่ของเขา ซึ่งเป็นการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการปกครองของเมืองจีนโดยตรงนั้น อาจจะดูเหมือนว่าเซียวฮุดเสงได้ตัดสินใจที่จะละทิ้งความเป็น "ไทย" และ "เลือก" ที่จะเป็น "จีน" โดยการกลับเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยและดำเนินชีวิตในเมืองจีนอย่างถาวร แต่เซียวฮุดเสงมิได้คิดที่จะปฏิบัติเช่นนั้นเลย โดยเขาได้กล่าวย้ำอยู่เสมอถึงการเข้ารับตำแหน่งในครั้งนี้ว่า เขาจะไปเมืองจีนไม่นาน ฉะนั้นมิต้องพูดถึงการที่เขาจะย้ายครอบครัวไปเมืองจีนด้วยหรือไม่ เพราะถึงอย่างไรเขาก็จะต้องกลับมา "อยู่"เมือง

---

[29] เรื่องเดียวกัน, "นายเซียวฮุดเสงได้รับตำแหน่งสภานายกว่าการชนชาติจีนในต่างประเทศการปราสัยของเธอกับเรา" ไทยหน่ม. วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ.2469.

[30] เรื่องเดียวกัน, "อินเตอรวิวเสนาบดีจีน" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2469.

ไทยอย่างแน่นอน[31] โดยได้มีการยืนยันถึงการไม่ละทิ้งถิ่นฐานในเมืองไทยของเซียวฮุดเสงว่า "ผมจะถอนเสาเรือนไปจากกรุงสยามไม่ได้เปนอันขาด"[32]

เซียวฮุดเสงมิได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีนเพียงแค่ตำแหน่งดังกล่าวเท่านั้น ต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2470 เซียวฮุดเสงก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ของก๊กมินตั๋ง (สภานายกคณะกรรมการชาวจีนในต่างแดน : ไฮ่ฮั่วโป๋วเซียว) อีกตำแหน่งหนึ่ง[33] และในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2471 เขาก็ได้รับการเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการกลางผู้ควบคุมกฎ เซียวฮุดเสงจึงได้รับเชิญจากรัฐบาลจีนที่นานกิงให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สมัชชาครั้งที่ 3[34] ซึ่งการที่เซียวฮุดเสงจะเดินทางไปเมืองจีนในครั้งนี้เซียวฮุดเสงก็มีความตั้งใจเช่นเดียวกันกับครั้งที่ผ่านมา กล่าวคือ เซียวฮุดเสงยังคงยืนยันว่าถึงอย่างไรก็ตามเขาก็จะต้องกลับมาเมืองไทย เพราะว่า "เปนบ้านเกิดเมืองนอนอันแท้ของข้าพเจ้า"[35] หรือการที่เซียวฮุดเสงได้กล่าวว่า "จะออกไปอยู่ที่ไหนๆ ให้แสนบรมสุข ก็สู้อยู่บ้านกินน้ำพริกผักต้มของเราไม่ได้"[36]

การจะเดินทางไปเมืองจีนของเซียวฮุดเสงในครั้งนี้เป็นช่วงที่รัฐบาลจีนภาคใต้ที่มีเจียงไคเช็คเป็นผู้นำสามารถที่จะเข้ายึดครองปักกิ่งได้[37] ทำให้เมืองจีนมีแนวโน้มที่จะรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว จึงทำให้รัฐบาลไทยและคนไทยเกิดความวิตกว่าเมื่อเมืองจีนเป็นปึกแผ่นแล้วก็อาจจะขอเจรจาเพื่อทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับเมืองไทย ซึ่งจะทำให้มี "ทูตจีน" ในเมืองไทยที่จะทำหน้าที่ในการปกครองชาวจีนที่เคยอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลไทย ทำให้ "คนจีน" จะมีฐานะเป็น "คนต่างชาติ" ของไทย ความวิตกในเรื่องนี้นั้นสืบเนื่องมาจากในขณะที่เซียวฮุดเสงได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมในเมืองจีนนั้น ได้มีผู้แทนซึ่งเป็นข้าราชการจีนชื่อว่า "นายไว เอส เชง" เดินทางเข้ามาในไทย และมีข่าวลือเกิดขึ้นว่าผู้แทนจีนคนนี้เข้ามาเมืองไทยเพื่อเจรจาเรื่องการทำสัญญา

---

[31] เรื่องเดียวกัน, "อินเตอรวิวกับนายเซียวฮุดเสงสีบุญเรือง ซึ่งจะออกจากสยามในวันที่ 19 เดือนนี้" บางกอกการเมือง. วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2469.

[32] เรื่องเดียวกัน, "สนทนากับนายเซียวฮุดเสง สีบุญเรือง ผู้จะไปรับตำแหน่งสภานายกจีนภาคใต้พแนกจัดการชนชาติจีนทั่วไปในต่างประเทศ โดย "ผู้แทนของเรา" ไทย. วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2469.

[33] หจช. ร.7 ม.8 / 2 อ้างถึงใน เออิจิ มูราชิมา, การเมืองจีนสยาม : การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย ค.ศ. 1924 – 1941. หน้า 2.

[34] "นายเซียวฮุดเสงบอกว่าจะไปเมืองจีน เข้าประชุมคณะก๊กมินต๋อง เสร็จแล้วกลับ" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2471.

[35] เรื่องเดียวกัน.

[36] "นายเซียวฮุดเสงกับก๊กมินตั๋ง" หลักเมือง. วันที่ 26 เมษายน พ.ศ.2471.

[37] "นายเซียวฮุดเส็งสนทนากับอุปทูตญี่ปุ่น ทำไมจีนเมืองไทยบอยค็อตต์สินค้าญี่ปุ่น" บางกอกการเมือง. วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2471.

ทางพระราชไมตรีกับไทย ทำให้เกิดกระแสของการถกเถียงกันอย่างมากในหน้าหนังสือพิมพ์ภาษาไทยฉบับต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการตั้งทูตจีนในไทยอยู่เป็นเวลาหลายวัน โดยหนังสือพิมพ์บางฉบับ เช่น หนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ เดลิเมล์นั้นยืนยันว่าจีนจะเจรจาเพื่อขอแต่งตั้งทูตจีนในเมืองไทยอย่างแน่นอน[38] และหนังสือพิมพ์ศรีกรุงก็ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ถ้าจีนจะขอเจรจาเพื่อทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับไทยก็ไม่ใช่เรื่องใหม่ และก็ไม่เห็นทางใดที่เมืองไทยจะปฏิเสธการเจรจาดังกล่าว เพราะนอกจากการทำสัญญาทางพระราชไมตรีจะเป็นการผูกพันกันอย่างนานาชาติทั้งหลายแล้ว ยังจะเพิ่มความสนิทสนมระหว่างจีนกับไทยให้กลมกลืนยิ่งขึ้น และนอกจากนั้นสัญญาระหว่างจีนกับไทย ย่อมเป็นสภาพหนึ่งที่เกิดขึ้นใหม่ระหว่างจีนกับไทย ที่จะทำให้จีนและไทยรู้สึกว่าไมตรีระหว่างกันนั้นมีถึง 2 ชั้นก็คือ ทั้งทางส่วนตัวและทางราชการ[39] ซึ่งเป็นความคิดเห็นในเชิงที่เห็นว่าจีนคงจะต้องเจรจาทำสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างไทยกับจีนอย่างแน่นอน และไทยก็คงจะหลีกเลี่ยงการทำสัญญาดังกล่าวมิได้

ในขณะที่หนังสือพิมพ์บางกอกการเมืองเห็นว่า การเดินทางมาเมืองไทยครั้งนี้ของผู้แทนจีนนั้น มิได้ตั้งใจที่จะมาเจรจาเรื่องทำสัญญาทางพระราชไมตรี และเห็นว่าจีนกับไทยยังไม่จำเป็นที่จะต้องมีการทำสัญญาทางพระราชไมตรี เพราะจะทำให้คนจีนกลายเป็น "ชาวต่างประเทศ" และในขณะที่ยังไม่มีสัญญาระหว่างกันนั้น คนจีนก็ได้รับสิทธิประโยชน์เหมือนคนไทยคนหนึ่งอยู่แล้ว[40] ซึ่งเป็นความเห็นในลักษณะเดียวกันกับหนังสือพิมพ์หลักเมือง ที่ได้ยืนยันว่า จีนยังไม่ตั้งทูตในเมืองไทยแน่นอน เนื่องจาก

> รัฐบาลก็กมินตั๋งได้ทราบและพิจารณาโดยถ่องแท้แล้วว่าชนชาติจีนที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของรัฐบาลสยามอยู่นั้นได้รับความร่มเย็นเป็นสุขเสมอด้วยคนไทยผู้เป็นเจ้าของถิ่น และรัฐบาลก็กมินตั๋งมีกิจการสำคัญๆ ที่จะต้องจัดกับประเทศมหาอำนาจอีกมากมาย พูดกันให้ฟังง่าย ๆ ก็ว่ารัฐบาลก็กมินตั๋งยังมิได้เอาใจใส่ในเรื่องประชาชนชาวจีนที่ได้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในประเทศสยามนี้เลย จึงยังไม่เห็นความจำเป็นในการที่จะตั้งทูตขึ้นในประเทศสยามเวลานี้ และการที่นาย ย.ส.เชง เข้ามาคราวนี้ รัฐบาลก็กมินตั๋งก็มิได้ตั้งให้มาเจรจาการเมืองแต่อย่างหนึ่งอย่างใด นาย ย.ส.เชง เข้ามาเพียงอย่างแขกเมืองธรรมดา ดังที่เคยมาเที่ยวกันแล้วโดยมาก[41]

---

[38] "จีนจะตั้งทูตแน่" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2471.

[39] "สัญญาทางพระราชไมตรีระวางจีนกับไทย" ศรีกรุง. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2471.

[40] "ทางไมตรีระวางจีนกับไทย" บางกอกการเมือง. วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2471.

[41] "จีนไม่ตั้งสถานทูตเมืองไทย" หลักเมือง. วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2471.

เมื่อเกิดกระแสความตื่นตัวและความวิตกเกี่ยวกับเรื่องจีนจะขอทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับไทยหรือไม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐบาลไทยรวมถึง "คนไทย" ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะถ้าเกิดการทำสัญญาทางพระราชไมตรีขึ้นก็จะทำให้ฐานะของคนจีนในเมืองไทยต้องเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างมากทั้งทางด้านการเมืองการปกครองที่รัฐบาลไทยเคยปกครองคนจีนเสมือนเป็นคนไทยคนหนึ่ง โดยถ้ามีการทำสัญญาทางพระราชไมตรีขึ้นก็จะทำให้คนจีนต้องกลายเป็น "คนต่างชาติ" ที่มีจำนวนมากที่สุดในเมืองไทย ซึ่งอาจจะก่อเกิดปัญหาในเรื่องการควบคุมคนจีน และยังส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจของเมืองไทย เพราะในขณะนั้นคนจีนเป็นผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจในเมืองไทย แต่ในขณะที่ยังมิได้มีการทำสัญญาทางพระราชไมตรี เศรษฐกิจที่อยู่ในมือคนจีนก็อาจจะถือได้ว่ายังเป็นเศรษฐกิจของ "ไทย" เพราะคนจีนต้องอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลไทย แต่เมื่อเกิดการทำสัญญาแล้ว เศรษฐกิจเหล่านั้นจะต้องกลายเป็นของ "ต่างชาติ" ทำให้ "คนต่างชาติ" เป็นผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจในเมืองไทย จากปัญหาต่าง ๆ ที่จะตามมาภายหลังการทำสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างไทยกับจีนนั้นก็อาจจะเป็นสิ่งหนึ่งที่รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงอยู่โดยตลอด และทราบว่าไม่อาจที่จะหลีกเลี่ยงการทำสัญญากับจีนได้ตลอดไป เพราะเมื่อใดที่เมืองจีนเป็นปึกแผ่นและมีความเข้มแข็ง ก็อาจจะบีบบังคับให้ไทยต้องทำสัญญาที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อการปกครองชาวจีนในเมืองไทยดังกล่าว จึงทำให้รัฐบาลไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ได้พยายามที่จะส่งเสริมให้ "คนจีน" กลายเป็น "ไทย" อย่างแท้จริง เพื่อจะป้องกันปัญหาที่จะตามมาภายหลังการทำสัญญาทางพระราชไมตรีดังกล่าว

จากปัญหาเรื่องสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างจีนกับไทยที่กำลังเป็นที่ถกเถียงกันผ่านทางหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยนั้น เกิดขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2471 ที่เซียวฮุดเสงได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมกับรัฐบาลนานกิง จึงทำให้การเดินทางไปเมืองจีนของเซียวฮุดเสงในครั้งนี้ได้รับการฝากความหวังว่าเซียวฮุดเสงจะเป็น "ผู้แทนเมืองไทย" ไปเจรจาให้รัฐบาลจีนเข้าใจถึงการปกครองคนจีนของรัฐบาลไทย เพื่อที่จะช่วยป้องกันมิให้รัฐบาลจีนขอเจรจาเพื่อทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับรัฐบาลไทย การฝากความหวังดังกล่าวไว้กับเซียวฮุดเสงนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากการที่รัฐบาลไทยรวมถึง "คนไทย" โดยผ่านหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทย มองว่าถึงแม้เซียวฮุดเสงจะได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในจีน แต่เซียวฮุดเสงก็เป็นผู้ที่ "รู้มากเห็นมาก และรู้จริงเห็นจริงในเรื่องประโยชน์ของจีนในเมืองไทย นายเซียวฮุดเสงรู้จักสภาพของจีนผู้มาอาศัยทำการอาชีพในเมืองไทยเปนส่วนรวม นายเซียวฮุดเสงทราบซึ้งตลอดไปถึงความได้และเสียของประโยชน์นั้นๆ"[42] และมีความเชื่อว่า เซียวฮุดเสงมีความเป็น "คนไทย" ฉะนั้นการเดินทางไปเข้าร่วมประชุมกับรัฐบาลจีน

---

[42] "นายเซียวฮุดเสง" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2471.

นั้น เซียวฮุดเสงก็จะไม่ไปแนะนำให้รัฐบาลจีนเข้ามาเจรจาทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับไทย แต่เซียวฮุดเสงจะไปเป็นผู้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองของคนจีนของรัฐบาลไทย เพราะเซียวฮุดเสงทราบดีว่าคนจีนที่อยู่ในเมืองไทยมีความสุขและได้รับสิทธิเสมอกับคนไทยอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้รัฐบาลจีนเข้ามาแทรกแซงการปกครองชาวจีนในเมืองไทย[43] โดยมีการกล่าวเปรียบเทียบในหนังสือพิมพ์ราษฎร ฉบับวันที่ 29 กุมภาพันธ์ ว่า

> นายเซียวฮุดเสงเปนผู้คุ้นกับน้ำพริกเปนอย่างดี อันน้ำพริกรสชาติเปรี้ยวเผ็ดหรือว่ากำลังรัปทานเพียงไร นายเซียวฮุดเสงย่อมรู้อยู่เต็มอกเต็มใจแล้ว ฉะนั้นนายเซียวฮุดเสงคงไม่ตลกพอถึงกับไปเจรจาพล่อย ๆ ที่เมืองจีนว่าน้ำพริกนั้นเผ็ดร้อนเหลือเกินทนแทบไม่ไหวซึ่งที่แท้น้ำพริกนั้นรสโอชะกำลังน่ารัปทานทีเดียว![44]

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ถึงแม้เซียวฮุดเสงจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองในเมืองจีนมากขึ้น โดยการได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ "คนไทย" ก็ยังมีความเห็นว่า เซียวฮุดเสงยังมีความเป็น "ไทย" โดยการมองว่าการได้รับเลือกของเซียวฮุดเสงนั้น เปรียบเสมือนเป็น "ตัวแทนของเมืองไทย" หรือเป็น "คนดีของกรุงศรีอยุธยา"[45] ที่ได้ดำรงตำแหน่งในเมืองจีน เพื่อที่จะไปสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองคนจีนของรัฐบาลไทยว่า รัฐบาลไทยได้ปกครองคนจีนในเมืองไทยเป็นอย่างดีอยู่แล้ว คนจีนในเมืองไทยนั้นได้รับสิทธิต่างๆ เสมอเหมือนกับคนไทย เพื่อมิให้รัฐบาลจีนเข้ามาแทรกแซงการปกครองชาวจีนในเมืองไทย โดยการขอเจรจาทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรี

5.3. เซียวฮุดเสงกับการปิดสินค้าญี่ปุ่น พ.ศ.2471

การปิดสินค้าญี่ปุ่นของชาวจีนในเมืองไทยในปี พ.ศ.2471 นั้นเกิดขึ้นเนื่องจากการที่เจียงไคเช็คผู้นำรัฐบาลจีนภาคใต้ได้ส่งกองทัพของตนรุกขึ้นไปทางเหนือเพื่อจะทำการรวมประเทศจีนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ถูกญี่ปุ่นส่งกองทัพของตนลงมาสกัดกั้นกองทัพของเจียงไคเช็คเอาไว้ที่แหลมชานตุง ในเดือนเมษายน พ.ศ.2471 กองทัพของทั้งสองฝ่ายได้มาเผชิญหน้ากันที่จี้หนาน จนเกิดการปะทะกันขึ้นอย่างรุนแรง ผลปรากฏว่ามีประชาชนจีนชาวจี้หนานได้รับผลจากการปะทะกันครั้งนี้ ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตกว่า 5,000 คน[46] ทำให้ชาวจีนเกิดความไม่พอใจญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก นอกจากจะเกิดจากการที่ญี่ปุ่นได้กระทำการทารุณกรรมชาวจีนแล้ว ยังเกิดจากการที่ชาวจีนเห็นว่าการเข้าขัดขวางการยกทัพของเจียงไคเช็คแสดงให้เห็นว่าญี่ปุ่นไม่ต้องการที่

---

[43] "แถลงความจริงเรื่องนายไวเอสเจ็ง" หลักเมือง. วันที่ 31 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2471.

[44] "สัญญาทางพระราชไมตรี เหตุใดจีนจึงกระตือรือล้นในเรื่องนี้นัก" ราษฎร. วันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2471.

[45] "กรุงศรีอยุธยาฤาจะสิ้นคนดี" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2469.

[46] หจช. ร.7 ม.18/6 คำแปลอักษรจีนในใบปลิวหนังสือสมาคมช่วยชาติกำจัดญี่ปุ่นของคนจีนในสยาม วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2471.

จะให้เมืองจีนรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะถ้าจีนสามารถรวมประเทศได้สำเร็จ ก็อาจจะทำให้การยึดครองผลประโยชน์ของญี่ปุ่นในจีนได้รับความกระทบกระเทือน ชาวจีนจึงเห็นว่าการกระทำดังกล่าวของญี่ปุ่นนั้นมีเจตนาที่ต้องการ "ยึดครอง" เมืองจีน ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวจีนจะยอมให้ญี่ปุ่นมิได้ จึงได้เกิดการรณรงค์ให้ชาวจีนในที่ต่างๆ รวมถึงในเมืองไทยดำเนินการตอบโต้ญี่ปุ่น โดยการ "ปิดสินค้าญี่ปุ่น"

การปิดสินค้าญี่ปุ่นภายในเมืองไทยนั้นได้เริ่มจากการแจกใบปลิวของ "สมาคมช่วยชาติกำจัดญี่ปุ่นของคนจีนในสยาม" วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2471 เพื่อชักชวนให้คนจีนในเมืองไทยทำการตอบโต้ญี่ปุ่น ดังใจความของใบปลิวว่า

> ขอให้พวกเราที่รักชาติ รีบลุกขึ้นมาบอยคอทท์สินค้าญี่ปุ่น เวลานี้ทุกหมู่ทุกคณะหรือทุกบุคคลได้ทำไปโดยน้ำใจอันบริสุทธิ์เพื่อเปนการช่วยชาติ ขอให้เดิรเปนก้าวเดียวกันจนบรรลุถึงที่สุด โดยไม่มีสักบ้านหนึ่งซื้อสินค้าญี่ปุ่น ไม่มีสักคนหนึ่งลงเรือญี่ปุ่น และไม่มีสักคนหนึ่งทำงานให้ญี่ปุ่น แม้ที่สุดจนเข้าเมล็ดเดียวหรือด้านเส้นเดียวก็ต้องขอให้ขาดตอนกันอย่างเด็ดขาด เมื่อเช่นนั้นจึงจะสามารถถือชีวิตร์ของชาวญี่ปุ่นได้ และขอให้ถือตามลักษณการค้าขายโดยอำเภอใจทำงานโดยอำเภอใจ เปนอาทิ[47]

ซึ่งใบปลิวดังกล่าวนี้ เซียวฮุดเสงเป็นผู้นำมามอบให้กับผู้บัญชาการตำรวจนครบาลกรุงเทพฯ โดยอ้างว่ามีผู้เที่ยวแจกจ่ายโดยทางลับ แต่จากถ้อยคำสำนวนที่ปรากฏในใบปลิวนั้นทำให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลกรุงเทพฯ สันนิษฐานว่า เป็นสำนวนโวหารของคณะก๊กมินตั๋งในกรุงเทพฯ หรืออาจจะเป็นถ้อยคำสำนวนของเซียวฮุดเสงเองก็เป็นได้ แต่ที่เซียวฮุดเสงนำมามอบให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลกรุงเทพฯ ก็เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจว่าตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว เพราะเกรงว่าจะมีความผิดหากรัฐบาลไทยสืบทราบถึงที่มาของใบปลิวนั้นได้เอง[48]

การสันนิษฐานดังกล่าวของรัฐบาลไทยนี้ อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากการที่เซียวฮุดเสงได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของรัฐบาลจีนภาคใต้ ซึ่งก็คือคณะก๊กมินตั๋งนั้น เขาก็ย่อมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรัฐบาลจีนภาคใต้ และการปิดสินค้าญี่ปุ่นในครั้งนี้ก็เกิดขึ้นเนื่องจากการที่ญี่ปุ่นขัดขวางการเดินทัพของรัฐบาลจีนภาคใต้ ฉะนั้นจึงเป็นไปได้อย่างยิ่งที่การชักชวนให้ปิดสินค้าญี่ปุ่นในเมืองไทยจะมาจากคณะก๊กมินตั๋งในเมืองไทยที่มีเซียวฮุดเสงเป็นผู้นำ และจากการสันนิษฐานดังกล่าวของรัฐบาลไทยก็ทำให้รัฐบาลไทยได้ติดตามความเคลื่อนไหวของเซียวฮุดเสงอย่างใกล้ชิด ทำให้ใน

---

[47] เรื่องเดียวกัน.

[48] เรื่องเดียวกัน, หนังสือของสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต เสนาบดีมหาดไทยถึงเจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ, ลงวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2471.

เวลาต่อมารัฐบาลไทยได้พบบทความในหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาจีนของเซียวฮุดเสงที่ชักชวนให้ชาวจีนในเมืองไทยให้การสนับสนุนการต่อต้านญี่ปุ่นและส่งเงินไปสนับสนุนการรวมประเทศของรัฐบาลจีนภาคใต้[49] แต่รัฐบาลไทยเห็นว่าบทความดังกล่าวมิได้ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงหรือแสดงให้เห็นถึงการชักชวนให้ปิดสินค้าญี่ปุ่นอย่างเปิดเผย จึงมิได้ดำเนินการใดต่อเซียวฮุดเสงและหนังสือพิมพ์ของเขา[50] แต่ว่าได้ปรากฏบทความที่ใช้เนื้อหาที่รุนแรงเกี่ยวกับเรื่องการปิดสินค้าญี่ปุ่นในหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมินป่อ ฉบับวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2471 โดยมีการกล่าวว่า

> แต่คนจำพวกที่ใจตายนั้น ชอบประพฤติให้ผิดกฎธรรมดา กระทำให้เสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียงของคนจีนทั้งหลาย พูดขึ้นแล้วน่าแค้นยิ่งนัก เพื่อนร่วมชาติที่รักเอ๋ย การที่จางโจะหลินจักต้องถูกสังหารนั้น ก็เพราะเขาเปนผู้ขายประเทศ ถ้าเทียบกันแล้ว ผู้ใดกระทำการเช่นขายประเทศหรือขายชาติแล้ว ย่อมอยู่ในเกณฑ์ต้องกำจัดเสียเหมือนกัน เพื่อนร่วมชาติซึ่งรักชาติเอ๋ย พวกเราจงสังหารศัตรูแผ่นดินซึ่งอยู่ไกลถึงกรุงปักกิ่ง พวกเราจงกำจัดศัตรูแผ่นดินซึ่งอยู่ใกล้ฉะเพาะหน้าเทอญ[51]

ซึ่งรัฐบาลไทยมีความเห็นว่าเป็นบทความที่มีเนื้อหารุนแรงและอาจจะก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในเมืองไทยได้ ถ้าผู้อ่านชาวจีนปฏิบัติตามการแนะนำของบทความดังกล่าว จึงได้สั่งปิดโรงพิมพ์ตงฮั้วมินป่อ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน

ถึงแม้ว่าถ้อยคำที่ชักชวนให้ปิดสินค้าญี่ปุ่นที่มีความรุนแรงนี้จะมิได้ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสง แต่รัฐบาลไทยก็เห็นว่า เซียวฮุดเสงมักจะเข้าไปมีส่วนในการนำเสนอข่าวและบทความต่างๆ ในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้อยู่เสมอ[52] ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลไทยสันนิษฐานว่าเซียวฮุดเสงอาจจะเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการนำเสนอบทความดังกล่าวนั้น ดังนั้นก็อาจจะเป็นไปได้ว่าการที่เซียวฮุดเสงมิได้นำเสนอบทความที่ใช้ถ้อยคำหรือมีเนื้อหาที่รุนแรงหรือแสดงออกอย่างเปิดเผยถึงการชักชวนให้ชาวจีนในเมืองไทยดำเนินการปิดสินค้าญี่ปุ่นเหมือนเช่นทุก ๆ ครั้งที่ผ่านมา ก็อาจจะเนื่องมาจากการที่เซียวฮุดเสงได้รับการลงโทษให้ปิดโรงพิมพ์จากการนำเสนอบทความที่มีถ้อยคำรุนแรงที่แสดงออกถึงการโจมตีอังกฤษอย่างเปิดเผย ในปี พ.ศ.2468 เซียวฮุดเสงจึงได้ตระหนักว่าถ้าหนังสือพิมพ์ของเขายังคงนำเสนอบทความที่มีเนื้อหาที่รุนแรงก็อาจจะทำให้หนังสือ

---

[49] เรื่องเดียวกัน, คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินป่อ วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2471.

[50] เรื่องเดียวกัน, หนังสือของสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต เสนาบดีมหาดไทยถึงเจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ ลงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2471.

[51] เรื่องเดียวกัน, คำแปลหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมินป่อ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2471.

[52] เรื่องเดียวกัน, หนังสือของสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต เสนาบดีมหาดไทยถึงเจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ, ลงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2471.

พิมพ์ของเขาได้รับการลงโทษอีก และการทำความผิดซ้ำซ้อนในลักษณะเดียวกันก็อาจจะทำให้หนังสือพิมพ์ของเขาถูกปิดตลอดไปก็ได้

เซียวฮุดเสงจึงได้เลือกที่จะนำเสนอบทความที่มีเนื้อหากลาง ๆ ไม่แสดงออกถึงการต่อต้านญี่ปุ่นอย่างเปิดเผยและไม่ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงในหนังสือพิมพ์ของตัวเขาเอง แต่ได้นำเสนอบทความที่มีเนื้อหาที่รุนแรงผ่านหนังสือพิมพ์ภาษาจีนฉบับอื่นที่มิเคยได้รับการลงโทษมาก่อน อีกทั้งเจ้าของหนังสือพิมพ์ก็คือ นายเซี้ยง เล่าอู๋เซี้ยง ยังเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในทางที่ดีและความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยอีกด้วย เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ซึ่งวิธีการดังกล่าวก็ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง เพราะแม้ว่าหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมินป่อจะถูกปิด แต่ก็เป็นช่วงเวลาไม่นาน เมื่อเจ้าของหนังสือพิมพ์ได้ไปสารภาพกับรัฐบาลไทย และให้สัญญาว่าต่อไปจะให้ความระมัดระวังในการนำเสนอข่าวและบทความต่าง ๆ โดยอ้างว่าในช่วงที่หนังสือพิมพ์นำเสนอบทความดังกล่าวนั้นเป็นช่วงที่เขาไม่อยู่จึงไม่ได้ตรวจดูหนังสือพิมพ์ ทางรัฐบาลไทยจึงได้อนุญาตให้หนังสือพิมพ์ตงฮั้วมินป่อพิมพ์จำหน่ายได้ตามปกติในวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2471[53]

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้เซียวฮุดเสงจะใช้วิธีการในการหลีกเลี่ยงความหวาดระแวงของรัฐบาลไทย ทั้งการนำใบปลิวที่มีใจความชักชวนให้ชาวจีนในไทยทำการปิดสินค้าญี่ปุ่นไปมอบให้กับรัฐบาลไทย และการนำเสนอบทความที่มีเนื้อหาที่รุนแรงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวลงในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ก็มิอาจทำให้เซียวฮุดเสงพ้นจากความหวาดระแวงสงสัยว่าเป็นผู้แนะนำให้ชาวจีนในเมืองไทยดำเนินการปิดสินค้าญี่ปุ่นไปได้ เพราะรัฐบาลไทยได้ติดตามความเคลื่อนไหวของเซียวฮุดเสง อย่างใกล้ชิดจึงทำให้เกิดความเชื่อว่า ผู้ที่อยู่เบื้องหลังการพิมพ์ใบปลิวภาษาจีน 2 ฉบับที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการชักชวนให้ปิดสินค้าญี่ปุ่นนั้น คงเป็นนายเซียวฮุดเสง แต่เข้าใจว่าเซียวฮุดเสงคงจะไม่นำใบปลิวเก็บไว้ที่บ้านของตน เพราะเซียวฮุดเสงเคยถูกตำรวจค้นบ้านเมื่อครั้งที่เป็นผู้ชักชวนให้ชาวจีนต่อต้านอังกฤษ[54] และเซียวฮุดเสงยังเป็นผู้ให้การรับรองนายอึงยุ่ยตง ผู้แทนรัฐบาลจีนภาคใต้ที่เดินทางเข้ามาเมืองไทย และเป็นผู้จ้างให้พิมพ์ประกาศยุยงให้ชาวจีนมีความเกลียดชังชาวต่างประเทศ และชักนำให้ทำการปิดสินค้าญี่ปุ่น[55] นอกจากนั้นยังมีหนังสือของกงสุลญี่ปุ่นในเมืองไทยที่ได้แสดงความสงสัยใน "นายซูฟัทเสง" ซึ่งก็คือเซียวฮุดเสง ว่าเป็นหัวหน้าในการชักชวนให้ชาวจีนในเมืองไทยทำการปิดสินค้าญี่ปุ่น ซึ่งรัฐบาลไทยเองก็เชื่อว่าความสงสัยดังกล่าวจะเป็นความจริง เนื่องจากเซียวฮุดเสงเป็นผู้ที่เอาใจใส่เรื่องการเมืองจีนอยู่มาก[56]

---

[53] เรื่องเดียวกัน.

[54] เรื่องเดียวกัน, หนังสือสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ถึงเจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ, ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2471.

[55] เรื่องเดียวกัน.

[56] เรื่องเดียวกัน.

จากความเห็นและหลักฐานทั้งหมดที่มีเกี่ยวกับเรื่องการปิดสินค้าญี่ปุ่นของเซียวฮุดเสง ทำให้กระทรวงมหาดไทยได้ตั้งกรรมการเพื่อสอบสวนเซียวฮุดเสงและสมาชิกของพรรคก๊กมินตั๋งอื่น ๆ อีก 11 คน ตามข้อกล่าวหาว่าได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการปิดสินค้าญี่ปุ่น ซึ่งเซียวฮุดเสงได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาโดยสิ้นเชิง พร้อมกันนี้ยังได้ชี้แจงว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้เป็นฝีมือของคนจีนกลุ่มหนึ่งที่ถูกส่งมาจากแผ่นดินใหญ่โดยตรง[57] จากคำแก้ต่างของเซียวฮุดเสงก็จะเห็นได้ว่าเป็นการเอาตัวรอด และยังเป็นการอาศัยรัฐบาลไทยในการปราบปรามฝ่ายตรงข้ามของเซียวฮุดเสง ซึ่งเป็นวิธีการที่เซียวฮุดเสงใช้เพื่อให้พ้นจากความหวาดระแวงของรัฐบาลไทยเหมือนเช่นหลายๆ ครั้งที่เซียวฮุดเสงได้ปฏิบัติมา ซึ่งในกรณีนี้ปรากฏว่ารัฐบาลไทยได้ทำการเนรเทศชาวจีนที่รัฐบาลจีนนานกิงได้ส่งเข้ามาในไทย ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2471[58] แต่การแก้ต่างของเซียวฮุดเสงในครั้งนี้ไม่ประสบความสำเร็จเหมือนเช่นทุกครั้งที่มักจะไม่มีการลงโทษใดๆ แต่ในครั้งนี้ผลของการสอบสวนนั้นรัฐบาลไทยได้บังคับให้เซียวฮุดเสงทำสัญญาทัณฑ์บน ซึ่งถ้าหากเซียวฮุดเสงละเมิดสัญญาจะต้องถูกเนรเทศ[59]

การที่เซียวฮุดเสงถูกลงโทษในครั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการที่อังกฤษไม่ได้ปกป้องเขาดังเช่นแต่ก่อน เพราะความสัมพันธ์ของเขากับอังกฤษไม่ได้แน่นแฟ้นเหมือนเดิม สืบเนื่องจากกรณีการปิดหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมชินโป่ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว และอาจจะเป็นเพราะว่าการปิดสินค้าญี่ปุ่นในครั้งนี้มีความรุนแรงมาก เพราะปรากฏว่ามีผู้ถูกทำร้ายและเสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์นี้หลายคน เช่น นายจุ่นเฮงได้ถูกทำร้ายจนถึงชีวิตเนื่องจากการค้าขายสินค้าญี่ปุ่น และนายเซ่งฮวดถูกตัดนิ่ว 3 นิ้ว นายเม่งซ้งถูกตัดใบหู ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ชาวญี่ปุ่นในเมืองไทยพากันหวาดหวั่นเกรงภัย จึงขอให้ตำรวจคุ้มครองป้องกันชนชาวญี่ปุ่นและชาวจีนที่ทำการค้าขายสินค้าญี่ปุ่นด้วย[60] นอกจากการปิดสินค้าญี่ปุ่นในครั้งนี้จะมีความรุนแรงถึงขึ้นมีการลอบทำร้ายกันแล้ว ยังได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจของชาวญี่ปุ่นในเมืองไทยเป็นอย่างมากด้วย ดังเช่น บริษัทมิตซุยบุชันไกซา ซึ่งปรากฏว่าคนงานที่ทำการขนของที่เรือกลไฟหลายแห่งไม่ยอมรับขนสินค้าจากเรือของบริษัท

---

[57] บางกอกการเมือง. 3 สิงหาคม พ.ศ. 2471.

[58] หจช. ร.7 ม.18/6 หนังสือสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ถึง เจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ, ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2471.

[59] หจช. ร.7 ม.18 / 8 หนังสือกราบบังคมทูลของพระยาอธิกรณ์ประกาศ, ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2472.

[60] หจช. ร.6 ม.18/6 หนังสือสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ถึง เจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ, ลงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2471.

และพ่อค้าชาวจีนก็ไม่ยอมรับสินค้าญี่ปุ่นไปขายจนทำให้บริษัทมิตซุยต้องงดการเดินเรือขนส่งสินค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นเป็นระยะนานตั้งแต่เดือนกรกฎาคมจนถึงเดือนตุลาคม ปี พ.ศ.2471[61]

นอกจากนั้นตู้รถไฟสำหรับขนส่งสินค้าที่พ่อค้าชาวจีนมักจะเป็นผู้เช่าไว้สำหรับขนส่งสินค้าระหว่างกรุงเทพฯ กับหัวเมืองนั้นก็ไม่ยอมรับขนส่งสินค้าญี่ปุ่น โดยจะมีการตรวจสินค้าที่จะนำขึ้นรถไฟทั้งก่อนที่จะนำขึ้นรถไฟ ถ้าพบว่าเป็นสินค้าญี่ปุ่นก็จะไม่ยอมให้นำขึ้นรถไฟและก่อนที่จะนำลงจากรถไฟก็จะทำการตรวจอีกครั้ง ถ้าพบว่ามีสินค้าญี่ปุ่นบรรทุกมาด้วยก็จะเรียก "ค่าปรับปรุง" จากเจ้าของสินค้านั้นก่อนจึงจะนำสินค้าลงจากรถไฟได้ โดยชาวจีนจะนำเงินที่ได้จากค่าปรับปรุงดังกล่าวส่งไปอุดหนุนกิจการต่าง ๆ ในเมืองจีน[62] และธนาคารจีนที่เป็นตัวแทนซื้อสินค้าจากญี่ปุ่นก็งดซื้อสินค้าญี่ปุ่น ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ของญี่ปุ่นจำนวนหลายล้านบาท[63] ทำให้กงสุลญี่ปุ่นต้องมีหนังสือเพื่อร้องเรียนกับรัฐบาลไทยให้จัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างรีบด่วน เพราะชาวญี่ปุ่นได้รับความเดือดร้อนจากการปิดสินค้าญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก[64] และการปิดสินค้าญี่ปุ่นครั้งนี้ก็มีระยะเวลายาวนานหลายเดือน ทำให้ส่งผลกระทบต่อคนไทยที่เป็นผู้บริโภคสินค้าญี่ปุ่นด้วย ซึ่งก็อาจจะเป็นเหตุผลให้รัฐบาลไทยต้อง "ลงโทษ" เซียวฮุดเสงในฐานะที่เป็นผู้นำคนหนึ่งในการแนะนำให้ชาวจีนในเมืองไทยทำการปิดสินค้าญี่ปุ่นในครั้งนี้

การทำทัณฑ์บนเซียวฮุดเสงในครั้งนี้ของรัฐบาลไทย ทั้งที่ก่อนหน้านี้เซียวฮุดเสงก็ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปิดสินค้าญี่ปุ่นแต่ไม่เคยได้รับการลงโทษจากรัฐบาลไทย ก็อาจจะเนื่องมาจากการเปลี่ยนพระมหากษัตริย์ไทย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยตามไปด้วย ดังปรากฏว่าในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ นั้น เซียวฮุดเสงมีความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทย ดังเช่นเจ้าพระยายมราช เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ก็มีความเมตตาต่อเซียวฮุดเสงเป็นอย่างมาก จึงทำให้เซียวฮุดเสงไม่ได้รับการลงโทษอะไรที่รุนแรงในสมัยของพระองค์ แต่เมื่อมาถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น เซียวฮุดเสงอาจจะมิได้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยเหมือนเดิม เพราะได้มีการเปลี่ยนแปลงเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เป็นสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต ซึ่งอาจ

---

[61] "จีนบอยค็อตต์สินค้าญี่ปุ่นในประเทศสยาม" บางกอกการเมือง. วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ.2471. และ "กรรมกรจีนไม่ขนสินค้าเรือญี่ปุ่นที่มาถึงกรุงเทพฯ เพราะกลัวคำขู่ของหัวหน้าบอยค็อตว่าจะทำร้ายถึงตาย" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2471.

[62] "จีนบอยค็อตต์สินค้าญี่ปุ่นในประเทศสยาม" บางกอกการเมือง. วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ.2471.

[63] "จีนบอยค็อตต์สินค้าญี่ปุ่นในประเทศสยาม" บางกอกการเมือง. วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2471.

[64] หจช. ร.6 ม.18/6 หนังสือสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ถึง เจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ, ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2471.

จะเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เชียวฮุดเสงต้องถูกทำทัณฑ์บนจากการเป็นผู้แนะนำให้ปิดสินค้าญี่ปุ่นดังกล่าว

5.4. เชียวฮุดเสงกับการเข้าร่วมพิธีฝังศพของซุนยัดเซนที่เมืองจีน

จากการที่เชียวฮุดเสงได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐบาลจีนนั้น ทำให้เชียวฮุดเสงได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ 3 ในเดือนมีนาคม พ.ศ.2471 ซึ่งการเดินทางเข้าร่วมประชุมในเมืองจีนครั้งนี้นั้น เป็นช่วงที่จะมีการทำพิธีฝังศพของซุนยัดเซนใหม่ โดยการย้ายศพซุนยัดเซนจากปักกิ่งมาฝังที่นานกิง เชียวฮุดเสงจึงต้องเป็นตัวแทนของชาวจีนในเมืองไทยเพื่อเข้าร่วมพิธีฝังศพในครั้งนี้ด้วย แต่ปรากฏว่าเชียวฮุดเสงได้เดินทางกลับเมืองไทยก่อนที่จะได้เข้าร่วมพิธีฝังศพดังกล่าว เป็นเหตุให้เชียวฮุดเสงได้รับการโจมตีจากหนังสือพิมพ์ภาษาจีนในเมืองไทยถึงการไม่ยอมเข้าร่วมพิธีฝังศพว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม โดยอ้างเหตุผลของการโจมตีว่าการที่เชียวฮุดเสงไม่ยอมเข้าร่วมพิธีดังกล่าวก็เพราะเชียวฮุดเสงนั้นได้ไปมีความสนิทสนมกับกลุ่ม "กวางซี" ซึ่งหมายถึงกลุ่ม "คอมมิวนิสต์" ในเมืองจีนจึงได้ละทิ้งอุดมการณ์ดังเดิมของก๊กมินตั๋ง ทำให้เชียวฮุดเสงไม่ยอมเข้าร่วมพิธีฝังศพของซุนยัดเซน[65] เชียวฮุดเสงจึงได้ตอบโต้การโจมตีดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป้อ ฉบับวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2472 โดยกล่าวว่า

> ข้าพเจ้าสมคบกับพวกกวางซีค้านเจียงไกเจียะ เมื่อเวลาถึงเมืองจีนพวกกวางซีที่ซัวเถากับกวางตุ้งจึงได้ต้อนรับอย่างแขงแรง กับว่าไม่ไปในงานฝังศพโจษทับถมกันต่าง ๆ นา ๆ ซึ่งล้วนเป็นคำของคนไม่มีความรู้ และคนจำพวกที่เชื่อคนง่าย ก็พลอยพูดตามกัน กระทำจนคนทั้งหลายหลงระแวงแคลงใจไปด้วย ท่านทั้งหลายที่มีความทรงจำดีคงจะระลึกได้ว่าเมื่อปีก่อนเวลาที่จีงเต๊าะเองมาทำให้กิจการสมาคมยุ่งเหยิง และถูกรัฐบาลสยามขับไล่ออกจากเขตต์นั้น เขาได้ขอร้องต่อกรมตำรวจ ขอให้เขาไปทางซัวเถากลัวข้าพเจ้าจะมีโทรเลขไปบอกพวกกวางซีที่ซัวเถาจับเขายิงเป้าเสีย ในขณะนั้นก็ได้เกิดมีข่าวเล่าลือกันขึ้น แต่มาในครั้งนี้ก็มีข่าวลือกันว่าเป็นผู้ช่วยเหลือนายวองเจงไวฝ่ายซ้ายเพิ่มเข้าอีก ฉะนั้นจึงมีการเล่าลือกันอย่างขนานใหญ่ เมื่อ ปี ซินไห (ปีกุญ พ,ศ,๒๔๕๔) ข้าพเจ้าได้เห็นชอบด้วยในการเก็กเหม็งของประชาชนจนกระทั่งกำจัดนายยวน นายเล้ง กับนายตวน และนายตั้น เหล่าทุจริตนี้เสีย และก็ได้ถูกพวกก่อการมิชอบคอยนำเหตุร้ายใส่ความเป็นหลายครั้งหลายคราว แต่ภายหลังก็ได้พ่ายแพ้แก่ภัยของตนเอ็ง[66]

---

[65] หจช. ร.7 ม.26.5ข /17 คำแปลหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป้อ วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ.2472.

[66] เรื่องเดียวกัน, คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป้ เรื่อง "แจ้งความของนายเชียวฮุดเสง" วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2472.

และได้ตอบข้อสงสัยที่ชาวจีนในเมืองไทยมีต่อตัวเขาตามการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อ เกี่ยวกับการที่เขาไม่ได้เข้าร่วมพิธีฝังศพของซุนยัดเซน เพื่อให้ชาวจีนในเมืองไทยไม่เชื่อตามคำกล่าวหาของหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อ และจะได้เข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้เขาเดินทางกลับเมืองไทยก่อนที่จะได้เข้าร่วมพิธี เพื่อให้ชาวจีนในเมืองไทยยังคงมีความเชื่อมั่นในตัวเขาว่ายังคงยึดมั่นในการให้การสนับสนุนฝ่ายก๊กมิ่นตั๋งเช่นเดิมมิได้แปรเปลี่ยนไปตามคำกล่าวหา โดยได้กล่าวเพื่อให้ชาวจีนในเมืองไทยเกิดความเข้าใจถึงเรื่องดังกล่าวนี้ว่า

> ปัญหาอันเกี่ยวกับการพิธีในวันฝังศพสภานายก ข้าพเจ้ากลับไปยังประเทศคราวนี้ ก็เนื่องจากข้อตกลงของสภากลางว่า ในวันที่ ๑๒ เดือนมีนาคม เป็นวันกระทำพิธีการบรรจุศพสภานายก และกับวันที่ ๑๕ เดือนมีนาคม เป็นวันเปิดประชุมผู้แทนทั่วประเทศ เมื่อได้คำนวนดูเวลาที่จะไปและกลับพร้อมด้วยการงานที่จะต้องทำแล้ว ก็จะกินอยู่ในราว ๔ เดือนเท่านั้น และข้าพเจ้าเชื่อว่าคงจะได้กลับมายังประเทศสยามภายในกำหนดเวลานี้ แต่เป็นเพราะอากาศกับอาหารการกินภาคกลางของประเทศจีนไม่เหมาะกับร่างกายของข้าพเจ้า และก็เนื่องจากกิจการทางบ้านกับโรงพิมพ์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย จึงจะอยู่ในประเทศช้าไม่ได้ และก็เมื่อจวนจะจากไปนั้นก็ได้สนทนากับผู้แทนของคณหนังสือภาษาไทย แล้วว่ากำหนดจะไปเพียง ๔ เดือนเท่านั้น เวลานี้หนังสือพิมพ์นั้นก็ยังมีหลักฐานอยู่ เมื่อข้าพเจ้าไปถึงเซี่ยงไฮ้แล้ว จึงทราบว่า วันฝังศพของสภานายกนั้นได้เลื่อนไปเป็นวันที่ ๑ เดือนมิถุนายน ซึ่งผิดกับกำหนดเดิมตั้ง ๘๐ วัน และเมื่อข้าพเจ้าไปถึงน่ำกิงไม่ถึง ๑๐ วันนั้น โรคปวดหลังปวดเอวของข้าพเจ้าก็ได้เริ่มเป็นขึ้นอีกเจ็บปวดเหลือที่จะทนได้...และแม้ว่าข้าพเจ้ายังเจ็บอยู่ก็ดี เมื่อถึงคราวเปิดประชุมสามัญประชุมการปกครองนั้น ข้าพเจ้าก็ได้พยายามไปร่วมประชุมด้วยเสมอทุกคราวไป ในเวลากลางคืนถึงยามพักผ่อนก็ยังได้ปรึกษาหารือกับสหายร่วมใจต่างๆ ว่าด้วยเรื่องหาวิธีที่จะกำจัดพวกที่เป็นปฏิปักษ์ต่อคณด้วย เมื่อถึงคราวเปิดการประชุมผู้แทน ข้าพเจ้าก็ได้ไปประชุมในการนั้นด้วย แต่เนื่องจากการดื่มน้ำที่ไม่บริสุทธิ์...จึงได้ทำให้ข้าพเจ้าธาตุเสียกับเป็นโรคผิวหนัง เพราะฉะนั้นเมื่อคราวคัดเลือกจึงไม่ได้เข้าประชุม...เมื่อปิดประชุมของคณผู้แทนแล้ว ผู้แทนที่มาจากเมืองต่าง ๆ นั้น โดยมากไปจากน่ำกิงกลับไปยังที่เดิมของตน ข้าพเจ้าเห็นแล้วว่าข้าพเจ้าจะอยู่ต่อไปถึงวันที่ ๑ เดือนมิถุนายนไม่ได้ จึงได้นำเอาธงของคณ ๓๐๐ ธงซึ่งพวกสมาชิกในสยามตามชนบทส่งมานั้นมอบไว้ให้แก่นายลิ่มยือเถี่ยวผู้เตรียมการในงานฝังศพสภานายกไว้แจกแก่ผู้แทนต่าง ๆ ที่มาในวันพิธีเป็นที่ระลึก ฉะนั้นการที่ข้าพเจ้าได้เตรียมไปทำในวันงานพิธีนั้นก็นับว่าเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

เท่าที่บกพร่องอยู่ก็เพราะข้าพเจ้าไม่ถูกกับธาตุดินน้ำที่น่ำกิงเท่านั้นจึงอยู่ต่อไปจนถึงวันที่ ๑ เดือนมิถุนายนไม่ได้[67]

จากการที่เซียวฮุดเสงถูกหนังสือพิมพ์ภาษาจีนในเมืองไทย ที่เคยให้ความร่วมมือกับเซียวฮุดเสงในการต่อต้านญี่ปุ่นโจมตีนั้น ได้แสดงให้เห็นว่าชาวจีนในเมืองไทยมิได้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตลอดเวลา แต่ชาวจีนในเมืองไทยจะเกิดความเป็นปึกแผ่นและให้ความรวมมือซึ่งกันและกันในช่วงที่เมืองจีนถูกรุกรานจากภายนอก ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่ญี่ปุ่นรุกรานจีน ชาวจีนในเมืองไทยก็จะมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการร่วมกันดำเนินการตอบโต้การกระทำของญี่ปุ่น แต่ถ้าเมื่อใดเมืองจีนมิได้ถูกรุกราน ชาวจีนก็จะมีความแตกแยกกันเป็นฝักฝ่ายตามกลุ่มการเมืองที่เกิดขึ้นในเมืองจีน และจากการที่เซียวฮุดเสงถูกหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อกล่าวหาเพื่อให้ชาวจีนในเมืองไทยเกิดความหวาดระแวงในความจงรักภักดีต่อฝ่ายก๊กมินตั๋งของเซียวฮุดเสงนั้น ก็แสดงให้เห็นว่าในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ชาวจีนในเมืองไทยมิได้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่มีการแตกแยกเป็นฝักฝ่าย จึงได้เกิดการตอบโต้กันผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งก็เป็นเช่นเดียวกันกับการแตกแยกของชาวจีนในทุก ๆ ครั้งที่ผ่านมาที่มักจะมีการโจมตีกันผ่านทางหนังสือพิมพ์ภาษาจีนที่เป็นตัวแทนของแต่ละฝ่าย ซึ่งการแตกแยกของชาวจีนในเมืองไทยนั้นก็จะมีความสัมพันธ์กับการแตกแยกเป็นฝักฝ่ายของกลุ่มการเมืองในเมืองจีน ดังในช่วงเวลานี้ก็ได้ปรากฏว่าในเมืองจีนได้เกิดการแตกแยกออกเป็นหลายกลุ่มด้วยกัน แต่กลุ่มที่สำคัญก็คือ ก๊กมินตั๋งกับคอมมิวนิสต์ (บอลเชวิค) ซึ่งมีหลักฐานพอที่จะทำให้เชื่อได้ว่าหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อน่าจะอยู่คนละฝ่ายกับเซียวฮุดเสง โดยจะเห็นได้จากการที่กองโฆษณาของรัฐบาลจีนได้มีคำสั่งถึงคณะสาขาใหญ่ในเมืองไทยที่เซียวฮุดเสงเป็นผู้นำให้ตักเตือนหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อที่ได้นำเสนอข่าวในวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2472 ว่า

> พวกหัวหน้าก๊กมิ่นตั้งกำลังแตกร้าวกัน...ตั้งแต่คณนี้ประกาศปราบปรามพวกเหนือเป็นผลสำเร็จลงแล้ว ได้สละทอดทิ้งกิจการกระทำของเก๊กเหม็ง บัดนี้พวกเขาได้เกิดความแตกร้าวกันแล้ว สิ่งกำบังหน้าเพื่อหลอกลวงต่อประชาชนของเราถูกทำลายปรากฏแล้ว เป็นโอกาสของพวกเราที่กระทำการชี้แจงถึงเวลาแล้ว พวกเราจะได้ระเบิดโทษแลความชั่วช้าของพวกเขาให้หมด ขัดขวางพวกเขา ทำสงครามแก่งแย่ง ทำให้พวกเราต้องได้ความลำบากอย่างแสนสาหัส เราต้องใช้ฝีมืออย่างที่โค่นทำลายคณทหารชั่วช้ารุ่นก่อนนั้นมาชกต่อหน้าพวกเรา[68]

---

[67] เรื่องเดียวกัน.

[68] หจช. ร.7 ม.26.5 ข /23 คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินป่อ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2472.

เนื่องจากรัฐบาลจีนมีความเห็นว่าคำกล่าวของหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อนั้นไม่มีมูลความจริง และมีเจตนาที่จะหลอกลวงให้ประชาชนเข้าใจรัฐบาลของก๊กมินตั๋งผิด เพื่อให้ชาวจีนในเมืองไทยเอาใจออกห่าง เพื่อที่จะได้ไม่ให้การสนับสนุนรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง[69] และในเวลาต่อมาหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงก็ยังได้นำเสนอบทความโจมตีหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อว่า

> ยังมีพวกที่เหลือเศษจากตั้นกวงเหม็งซึ่งเป็นปฏิปักษ์ ชุมนุมอยู่ในคณหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อ เข้ารวมกับพวกบรรณาธิการที่เป็นปฏิปักษ์กับเรา รุมกันออกความเห็นและโฆษณาการที่เป็นปฏิปักษ์ต่าง ๆเหมือนฝูงสุนักข์ กลับขาวเป็นดำ ๆ เป็นขาว เอาถูกเป็นผิด ๆ เป็นถูก เจตนาจะโค่นคนสำคัญกับรัฐประชาบาลและพวกสมาคมก๊กมิ่นตั๋งให้ล้ม ผลที่สุดซึ่งจะทำให้ชนชาติจีนสิ้นสูนย์นั้น ก็คือพวกเหล่านี้เอง เพื่อนร่วมชาติเราควรต้องจำหน้าตงฮั้วมิ่นป่อไว้ แล้วรวมอยู่ในวงแนวรบเดียวกัน ประเชิญหน้ากับคณหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อที่ออกความเห็นเป็นปฏิปักษ์ โจมตีเสียให้หนำใจ จึงจะกู้ชาติจีนเราได้ มิฉะนั้นในไม่ช้าจะต้องเป็นเหนือบนเขียงของผู้มีอำนาจ[70]

จากการที่หนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อเป็นหนังสือพิมพ์ฝ่ายตรงข้ามกับเซียวฮุดเสง และในขณะนั้นเมืองจีนได้เกิดการแตกแยกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ก็คือ ก๊กมินตั๋งกับคอมมิวนิสต์ ทำให้สันนิษฐานได้ว่ากลุ่มชาวจีนที่ออกหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อนั้นน่าที่จะให้การสนับสนุนคอมมิวนิสต์ ซึ่งได้มีหลักฐานที่กล่าวถึงการให้การสนับสนุนฝ่ายคอมมิวนิสต์ของหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อ หนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสงจึงมีหนังสือถึงกองโฆษณาแห่งสภากลางของรัฐบาลจีนซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้หนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อได้รับการตักเตือนดังที่ได้กล่าวไปแล้ว แต่การตักเตือนไม่ได้ผล รัฐบาลจีนจึงเห็นว่าควรจะปราบปรามหนังสือพิมพ์ของฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างจริงจัง จึงได้มีคำสั่งห้ามหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อไม่ให้เข้าเมืองจีน และไม่อนุญาตให้สมาชิกของคณะก๊กมิ่นตั๋งซื้ออ่าน[71] เพื่อจะเป็นการปราบปรามการเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้าม

จากความแตกแยกระหว่างเซียวฮุดเสงกับหนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป่อนั้น นอกจากจะแสดงให้เห็นว่าชาวจีนในเมืองไทยมิได้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยตลอด แต่จะมีการแตกแยกกันตามกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ในเมืองจีนแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าชาวจีนในเมืองไทยในช่วงเวลาดังกล่าวยังคงมีความผูกพันกับเมืองจีนอยู่มาก ทำให้ชาวจีนในเมืองไทยเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองภายในเมืองจีน โดยการให้การสนับสนุนกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ในเมืองจีน ซึ่งการที่ชาว

---

[69] เรื่องเดียวกัน.

[70] หจช. ร.7 ม.26.5 ข / 29 คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินป่อ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2472.

[71] หจช. ร.7 ม.26.5 ข / 34 คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินป่อ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2472.

จีนยังคงมีความผูกพันกับเมืองจีนอยู่มากดังกล่าว จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้รัฐบาลไทยต้องคอยพยายามติดตามและ "ควบคุม" การเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของชาวจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เมื่อเมืองจีนได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสาธารณรัฐแล้ว เนื่องจากภายหลังการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้น ทำให้แนวความคิดทางการเมืองของจีนแตกต่างจากรูปแบบการเมืองการปกครองของไทย ซึ่งรัฐบาลไทยมิต้องการที่จะให้แนวความคิดทางการเมืองดังกล่าวของจีนเข้ามาเผยแพร่ในเมืองไทย นอกจากนั้นแล้วการที่ชาวจีนยังคงเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในเมืองจีนนั้น ยังทำให้เป็นการยากขึ้นที่จะผสมกลมกลืนชาวจีนให้กลายเป็น "คนไทย" จึงทำให้รัฐบาลไทยในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษามีความพยายามที่จะออกนโยบายเพื่อที่จะควบคุมชาวจีนทางด้านการเมืองมากกว่าการควบคุมทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ดังจะเห็นได้จากกฎหมายของรัฐบาลไทยที่ออกในช่วงเวลานี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนนั้นจะแสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะควบคุมชาวจีนในทางการเมือง ดังเช่น พระราชบัญญัติแปลงชาติ ร.ศ.130, พระราชบัญญัติเนรเทศ ร.ศ.131, พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2456, พระราชบัญญัติสมาคม พ.ศ.2457, พระราชบัญญัติคนต่างประเทศเข้าเมือง พ.ศ.2460, พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2461, พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2464 และพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2465[72]

เหตุการณ์เกี่ยวกับพิธีฝังศพซุนยัดเซนนอกจากที่จะมีความสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของเซียวฮุดเสง ซึ่งเป็นเหตุให้เซียวฮุดเสงได้รับการโจมตีที่ไม่เข้าร่วมพิธีดังกล่าวแล้ว การฝังศพซุนยัดเซนยังมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนในเมืองไทยอีกด้วย กล่าวคือ ชาวจีนในเมืองไทยนำโดยสโมสรจีนกรุงเทพฯ ที่มีเซียวฮุดเสงเป็นผู้นำ ได้ทำการขออนุญาตรัฐบาลไทยเพื่อที่จะทำการประชุมชาวจีนในเมืองไทยเพื่อแสดงความเคารพและบูชารูปซุนยัดเซนในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2472 ซึ่งตรงกับวันที่มีการทำพิธีฝังศพซุนยัดเซนที่เมืองจีน แต่ทางรัฐบาลไทยได้สืบทราบมาว่าการที่สโมสรจีนกรุงเทพฯ จะจัดการประชุมดังกล่าวนั้นจะเป็นไปเพื่อการนัดหมายเรียกสมาชิกพวกคณะก๊กมินตั๋งทั่วเมืองไทยให้เข้ามาประชุมร่วมกัน และมีวัตถุประสงค์ที่จะเผยแพร่ลัทธิซาหมินจูอี้ของซุนยัดเซนด้วย ทางรัฐบาลไทยจึงไม่อนุญาตให้สโมสรจีนกรุงเทพฯ จัดการประชุมดังกล่าว แต่ไม่ห้ามการที่ชาวจีนจะทำการเคารพรูปซุนยัดเซนเป็นการส่วนตัวภายในครอบครัวของตนเอง[73]

---

[72] พวงร้อย กล่อมเอี้ยง, "พระบรมราโชบายเกี่ยวกับปัญหาชาวจีนในพระราชอาณาเขต รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว", หน้า 168 –174, 214-226 และ 309-314.

[73] หจช. ร.7 ม.18/8 หนังสือของสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ถึงเจ้าพระยามหิธร ราชเลขาธิการ, ลงวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ.2472.

ถึงแม้รัฐบาลไทยจะห้ามการจัดการประชุมดังกล่าวของสโมสรจีนกรุงเทพฯ แล้ว แต่ทางรัฐบาลไทยก็ยังไม่ไว้วางใจจึงได้มีการติดตามความเคลื่อนไหวของคณะก๊กมินตั๋งในเมืองไทย ทั้งสโมสรจีนกรุงเทพฯและหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ของเซียวฮุดเสง ซึ่งก็ปรากฏว่า ในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2472 หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ของเซียวฮุดเสงได้นำประกาศเป็นคำสั่งของกองอำนวยการกลางก๊กมินตั๋งเมืองจีน ถึงสาขาใหญ่ในกรุงเทพฯ มีคำสั่งให้พวกจีนในเมืองไทยชักธงครึ่งเสา ตั้งแต่วันที่ 26 พฤษภาคม ถึงวันที่ 1 มิถุนายน และให้ไว้ทุกข์ งดการรื่นเริง 7 วัน กับให้สั่งคณะสาขาในความปกครองปฏิบัติตามกำหนดการณ์ดังกล่าวโดยทั่วกัน ซึ่งจากประกาศดังกล่าวที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่นั้น ทำให้ทางรัฐบาลไทยทราบอย่างชัดเจนว่าก๊กมินตั๋งมีสาขาใหญ่อยู่ในเมืองไทย โดยมีสโมสรจีนกรุงเทพฯ ที่มีเซียวฮุดเสงเป็นหัวหน้านั้นเป็นสำนักงานใหญ่ของสาขาใหญ่ก๊กมินตั๋งในเมืองไทย และยังมีสาขาตั้งอยู่ตามที่ต่าง ๆ อีกมาก[74] ต่อมาหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ฉบับวันที่ 29 พฤษภาคม ยังได้นำเสนอประกาศตักเตือนให้ชาวจีนในเมืองไทยระลึกถึงเหตุการณ์ที่ได้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2468 ที่อังกฤษได้กระทำกับชาวจีนในเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นการย้ำเตือนให้ชาวจีนเกลียดชังอังกฤษขึ้นอีก[75]

จากการนำเสนอบทความต่างๆ ของหนังสือพิมพ์ของเซียวฮุดเสง จึงทำให้รัฐบาลไทยได้ให้ตำรวจไปคอยตรวจตราที่สโมสรจีนกรุงเทพฯ ในวันที่ 1 มิถุนายน ซึ่งเป็นวันที่ทางสโมสรได้ขออนุญาตจัดประชุมเพื่อเคารพรูปซุนยัดเซน แต่ทางรัฐบาลไทยไม่อนุญาตดังกล่าวมาแล้ว และเมื่อตำรวจไปถึงก็เห็นชาวจีนหลายคนได้เข้าไปในสโมสรจีนกรุงเทพฯ ตำรวจจึงได้เข้าไปห้ามและยกเลิกการประชุมดังกล่าว โดยถือว่าการประชุมบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่สมาชิกของสโมสรนั้นเป็นการผิดต่อวัตถุประสงค์ของสโมสร และคณะก๊กมินตั๋งยังมิได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นสมาคมตามพระราชบัญญัติสมาคม พ.ศ.2457 ดังนั้นการประชุมของสมาชิกก๊กมินตั๋งจึงผิดกฎหมาย

เมื่อตำรวจได้ยกเลิกการชุมนุมแล้ว ก็ได้ยึดสมุดบัญชีรายชื่อของผู้ที่มาร่วมประชุมในวันนั้น ทำให้ทางรัฐบาลไทยทราบว่าการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมของคณะก๊กมินตั๋งดังที่รัฐบาลเคยคาดไว้ เนื่องจากมีรายชื่อของสาขาก๊กมินตั๋งในเมืองไทยมารวมประชุมรวมกันเป็นจำนวนมาก คือ นอกจากสมาชิกของสโมสรจีนกรุงเทพฯ ที่เป็นสาขาใหญ่ของก๊กมินตั๋งในเมืองไทยแล้ว ยังมีกิ่งสาขาที่1 จังหวัดพระนคร กิ่งสาขาที่ 2 ประจันทคาม กิ่งสาขาที่ 3 วัดเสน กิ่งสาขาที่ 4 นครนายก กิ่งสาขาที่ 5 โคราช กิ่งสาขาที่ 6 หลังสวน กิ่งสาขาที่ 7 สะแกกรัง กิ่งสาขาที่ 8 บางฮันมอย (เป็นชื่อ

---

[74] เรื่องเดียวกัน, รายงานของพระยาอธิกรณ์ประกาศ ถึงสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต, ไม่ปรากฏวันที่.

[75] หจช. ร.7 ม.26.5 ข /27 คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินปอ วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2472.

จีนไม่ทราบว่าตั้งอยู่ที่ใด) กิ่งสาขาที่ 9 เชียงราก นอกจากนี้ยังมีกิ่งสาขาตามจังหวัดต่าง ๆ อีก 29 แห่ง

จากการที่สโมสรกรุงเทพฯ ได้ละเมิดคำสั่งรัฐบาลไทยที่ห้ามมีการประชุมชาวจีน ได้จัดการประชุมชาวจีนที่มีหลักฐานทำให้เชื่อได้ว่าเป็นการจัดการประชุมของสาขาก๊กมินตั๋งในเมืองไทยซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายดังได้กล่าวไปแล้ว ทำให้รัฐบาลไทยเห็นว่าควรที่จะเอาผิดแก่พวกที่ได้กระทำการเผยแพร่และขัดขวางคำสั่งห้ามปรามของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งหมายรวมถึงทั้งสโมสรจีนกรุงเทพฯ ที่ได้กระทำผิดกฎหมายเป็นครั้งที่ 2 แล้ว โดยในครั้งแรกได้ประชุมคิดพิมพ์ประกาศวันที่ระลึกที่เมืองจีนถูกชาวต่างประเทศกดขี่แย่งดินแดน โดยได้พิมพ์ประกาศดังกล่าวในหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ ฉบับวันที่ 8 – 9 มีนาคม พ.ศ.2471 เพื่อชักชวนให้ชาวจีนในเมืองไทยทราบกำหนดการเกี่ยวกับการประชุมในวันที่ระลึกต่าง ๆ มีข้อความที่ส่งผลกระทบถึงประเทศต่าง ๆ ที่มีสัญญาทางพระราชไมตรีกับไทย ดังข้อความที่ปรากฏในประกาศว่า

> วันที่ ๕ พฤศภาคม เป็นวันที่ระลึกเรื่องคดีที่เกิดขึ้นณะเมืองจีนนานฟู ให้หยุดเปิดการประชุมแถลงถึงเรื่องการทารุณของพวกที่ถือลัทธิ "ตี้กอกจูหงี" (อิมพีเรียลลิสม์) ที่ได้กระทำในเวลานั้น...
>
> วันที่ ๙ เดือนพฤศภาคม เป็นวันที่ประเทศได้รับความขายหน้า ให้เปิดการประชุมเล็กเช่อร์กล่าวถึงข้อสัญญา อันเป็นวิธีดำเนิรการตามกุศโลบายของญี่ปุ่น ๒๑ ข้อ...
>
> วันที่ 30 เดือนพฤศภาคม เป็นวันที่ระลึกของเรื่องที่เกิดขึ้นที่เมืองเซี่ยงไฮ้เนื่องจากชาวอังกฤษยิงชาวจีนตาย ให้เปิดการประชุมและเล็กเช่อร์กล่าวถึงเรื่องที่เซี่ยงไฮ้กับที่ต่างๆ ถูกฆ่าตายอย่างน่าทุเรศ...
>
> วันที่ 7 เดือนกันยายน เป็นวันที่ระลึกของสัญญาที่ทำขึ้นเมื่อปีชีนทิ่ว (พ,ศ, ๒๔๔๓) อันเป็นสัญญาที่ประเทศจีนได้รับความอับอาย ให้เปิดการประชุมและเล็กเช่อร์กล่าวถึงทหารของชาติทั้งแปดเข้าไปยังกรุงปักกิ่งทำสัญญากับประเทศจีน ทำให้ประเทศจีนได้รับความเสื่อมเสียหลายประการ[76]

และถ้ามีการจัดการประชุมตามกำหนดการดังกล่าวก็อาจจะก่อให้ความวุ่นวายขึ้นในเมืองไทยได้ การกระทำดังกล่าวของสโมสรจีนกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นผู้คิดพิมพ์ประกาศนั้น จึงขัดต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยในเมืองไทย และในครั้งนี้สโมสรจีนกรุงเทพฯ ยังได้ฝ่าฝืนคำสั่งของทางการไทยจัดการประชุมเพื่อเคารพรูปซุนยัดเซน ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายเป็นครั้งที่ 2 และหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ ที่ได้เคยกระทำผิดมาก่อนในการนำเสนอข่าวและความเห็นชัก

---

[76] หจช. ร.7 ม.26.5ข/20 คำแปลหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป๋ ฉบับวันที่ 8 – 9 มีนาคม พ.ศ.2471.

ชวนให้ชาวจีนเกลียดชังชาวต่างประเทศซึ่งเป็นปฏิปักษ์แก่การปกครองที่อาจจะทำให้เกิดเหตุร้ายขึ้นได้ จึงทำให้หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ถูกปิดมาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ.2468 ด้วยรัฐบาลไทยเห็นว่าการลงโทษหน่วยงานทั้งสองของก๊กมินตั๋งนี้จะเป็นการปราบปรามที่จะทำให้ก๊กมินตั๋งในไทยเกิดความเกรงกลัวได้[77]

แต่อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ปรากฏหลักฐานว่ารัฐบาลไทยได้ลงโทษอย่างใดต่อหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่และสโมสรจีนกรุงเทพฯ ซึ่งรัฐบาลไทยก็คงจะยังมิได้ลงโทษรุนแรงแต่อย่างใด เพราะหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ยังคงพิมพ์จำหน่ายต่อมาได้จนกระทั่งได้ปิดตัวเองในปี พ.ศ.2473[78] ส่วนสโมสรจีนกรุงเทพฯ ก็ยังคงดำเนินกิจการต่อมาจนกระทั่งได้เลิกถอนสมาคมในเดือนเมษายน พ.ศ. 2474 ทั้งนี้เนื่องจากการเดินทางมากรุงเทพฯ ของนายคีฮั้ว เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนพรรคก๊กมินตั๋ง สาขาต่างประเทศเพื่อเดินทางไปเข้าร่วมประชุมใหญ่ที่นานกิง ทำให้ทางการไทยได้มีคำสั่งให้เนรเทศนายคีฮั้ว แต่นายคีฮั้วปฏิเสธ เจ้าหน้าที่จึงเข้าตรวจค้นสโมสรจีนกรุงเทพฯ ในวันที่ 8 เมษายน พ.ศ.2474 ซึ่งได้พบทั้งตัวนายคีฮั้วและยังพบเอกสารอีกเป็นจำนวนมากที่ใช้เป็นหลักฐานยืนยันฐานะการเป็นสาขาใหญ่ของพรรคก๊กมินตั๋งในเมืองไทยของสโมสรจีนกรุงเทพฯ ได้เป็นอย่างดี[79] จึงทำให้พระยาอธิกรณ์ประกาศตั้งข้อกล่าวหาในการทำความผิดของสโมสรจีนกรุงเทพฯ เพื่อการเพิกถอนการเป็นสโมสร และหนึ่งในข้อกล่าวหาก็คือการที่เซียวฮุดเสงได้ละเมิดทัณฑ์บน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่เซียวฮุดเสงถูกลงโทษทำทัณฑ์บนจากความผิดในการเป็นผู้นำการปิดสินค้าญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2471 นั้นมีผลต่อการที่ทางการไทยจะมีคำสั่งให้เลิกถอนสมาคมของสโมสรจีนกรุงเทพฯ แต่ก่อนที่ทางการไทยจะดำเนินการใด ๆ กับสโมสรจีนกรุงเทพฯ คณะกรรมการของสโมสรจีนกรุงเทพฯ ก็ได้ขอร้องต่อพระยาอธิกรณ์ประกาศ ที่จะเลิกถอนสมาคมเอง พระยาอธิกรณ์ประกาศยินยอมตามคำขอร้อง เพราะเห็นว่าเป็นองค์กรที่ตั้งมานานและมีชื่อเสียง ดังนั้นสโมสรจีนกรุงเทพฯ จึงยุติบทบาทและการเคลื่อนไหวอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ.2474[80]

การเลิกกิจการของสโมสรจีนกรุงเทพฯ และการปิดตัวเองของหนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่นั้น นับว่ามีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทและการเคลื่อนไหวของเซียวฮุดเสง จากแต่

---

[77] หจช. ร.7 ม.18/8 รายงานของพระยาอธิกรณ์ประกาศ ถึงสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ วรพินิต, ไม่ปรากฏวันที่.

[78] อมร สีบุญเรือง, อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพคุณหญิงอมร สีบุญเรือง ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2540.

[79] แผนก 4 (สมาคม) กองกำกับการ 3 สันติบาล กรมตำรวจ, รายงานพระยาอธิกรณ์ประกาศถึงเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย. อ้างถึงใน ปรารถนา โกเมน. "สมาคมชาวจีนในกรุงเทพฯ พ.ศ.2440-2488", หน้า 308 – 309.

[80] เรื่องเดียวกัน, หน้า 309.

เดิมที่เซียวฮุดเสงจะทำการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในเมืองไทยผ่านทางองค์กรที่เขาเป็นผู้นำ และผ่านทางหนังสือพิมพ์ของเขาเป็นสำคัญ แต่เมื่อ "สื่อ" ทั้งสอง ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ฮั่วเซียมซินโป่ และสโมสรจีนกรุงเทพฯ ที่เซียวฮุดเสงใช้ในการแสดงบทบาทและการเคลื่อนไหวในเมืองไทยได้ยกเลิกไป จึงอาจจะส่งผลต่อการ "ยุติ" บทบาทและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเซียวฮุดเสงภายในเมืองไทย โดยภายหลังจากการเลิกถอนสมาคมของสโมสรจีนกรุงเทพฯ แล้วเซียวฮุดเสงได้เดินทางไปรับตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีน โดยในช่วงนั้นภายในพรรคก๊กมินตั๋งได้เกิดการแตกแยกออกเป็น 2 ฝ่าย เนื่องจากการขัดแย้งเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในการร่างรัฐธรรมนูญการปกครองประเทศของจีน ซึ่งเจียงไคเช็คปรารถนาให้ธรรมนูญที่ร่างขึ้นนั้นมีเนื้อหาสาระในการรับรองอำนาจของตน ในขณะที่ฮู่ฮั่นหมิน ประธานรัฐสภาผู้นิยมในระบอบประชาธิปไตยไม่ยอมทำตามความปรารถนาของเจียงไคเช็ค การปฏิเสธของฮู่ฮั่นหมินได้เป็นเหตุให้เขาถูกเจียงไคเช็คจับกุมตัวมาควบคุมไว้ เหตุการณ์ครั้งนี้ได้นำมาซึ่งความไม่พอใจของฝ่ายตรงข้ามของเจียงไคเช็ค ซึ่งได้รวมตัวกันจัดตั้งรัฐบาลของตนขึ้นมาที่มณฑลกวางตุ้ง เรียกกันว่า "รัฐบาลกวางตุ้ง" เพื่อให้เห็นว่าเป็นคนละฝ่ายกับ "รัฐบาลนานกิง" ของเจียงไคเช็ค และภายหลังรัฐบาลกวางตุ้งได้เปลี่ยนชื่อ โดยเรียกอย่างเป็นทางการใหม่ว่า "คณะกรรมการการเมืองประจำภาคหรดี" โดยมีฮู่ฮั่นหมินเป็นผู้นำด้านทฤษฎีให้กับคณะกรรมการชุดนี้ภายหลังจากที่เขาได้รับการปล่อยตัว[81]

ความแตกแยกทางการเมืองในจีนได้ส่งผลมายังชาวจีนในไทยด้วย จากเอกสารกึ่งทางการของฝ่ายก๊กมินตั๋งในไทยเรื่อง "ประวัติตงฮ่วยก๊วน (สมาคมจงหัวแห่งประเทศไทย)" ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ในช่วงนี้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ญี่ปุ่นยึดแมนจูเรียขึ้นมาแล้ว (พ.ศ. 2474) ก๊กมินตั๋งก็เกิดการแตกแยกเป็น 2 ฝ่าย คือ "ฝ่ายศูนย์กลาง" กับ "ฝ่ายหรดี" สาขาใหญ่ก๊กมินตั๋งในไทยก็แตกแยกเป็น 2 ฝ่ายไปด้วย[82] ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ก็ได้ส่งผลกระทบต่อบทบาทของเซียวฮุดเสงเป็นอย่างมาก โดยทำให้เซียวฮุดเสงเป็นผู้นำคนสำคัญของ "ฝ่ายหรดี" ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเมืองของชาวจีนในไทยสูงกว่า และการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้เมื่อประกอบกับการหมดบทบาทของสโมสรจีนกรุงเทพฯ แล้วจึงได้ส่งผลให้เซียวฮุดเสงได้เดินทางไปใช้ชีวิตอยู่ในกวางตุ้ง เพื่อทำงานทางการเมืองให้กับรัฐบาลกวางตุ้ง[83] ของฝ่ายหรดี โดยในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2474 เซียวฮุดเสงก็ได้รับตำแหน่งเป็น 1 ใน 21 คนของคณะกรรมการของรัฐบาลกวางตุ้ง หลังจากนั้นในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกัน เมื่อมีการประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ 4 ซึ่งฝ่ายเจียงไคเช็คและฝ่ายหรดีได้แยกกันจัดการ

---

[81] เออิจิ มุราชิมา. การเมืองจีนสยาม : การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย ค.ศ. 1924 – 1941. หน้า 26.

[82] หนังสือครบรอบ 60 ปี ของสมาคมจงหัวแห่งประเทศไทย (กรุงเทพฯ), พ.ศ. 2510. อ้างถึงใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 27.

[83] เรื่องเดียวกัน, หน้า 27.

ประชุม เซียวฮุดเสงก็ได้รับเลือกตั้งเป็น 1 ในคณะผู้บริหารพรรคก๊กมินตั๋ง ฝ่ายหรดี และในการประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ 5 ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2478 ซึ่งเป็นการประชุมร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย เซียวฮุดเสงก็ได้รับเลือกตั้งให้เป็นคณะกรรมการกลางผู้ควบคุมกฎอีกครั้งหนึ่ง[84] (หลังจากที่เคยดำรงตำแหน่งนี้มาแล้ว ในปี พ.ศ. 2472) แต่การเข้าไปรับตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีนในครั้งนี้ของเซียวฮุดเสงถึงแม้จะทำให้เซียวฮุดเสงต้องเข้าไปอยู่ในเมืองจีนเป็นเวลานานกว่าทุก ๆ ครั้งที่ผ่านมา แต่ก็มิได้ทำให้เซียวฮุดเสงเปลี่ยนแปลงความคิดที่จะละทิ้งความเป็น "ไทย" แล้วตัดสินใจที่จะไปใช้ชีวิตอยู่ในเมืองจีนตลอดไป เพราะปรากฏว่าในที่สุดเซียวฮุดเสงก็ได้เดินทางกลับมาอยู่เมืองไทยในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2479 *

เมื่อเซียวฮุดเสงได้กลับมาใช้ชีวิตอยู่ในเมืองไทยแล้ว เขาก็เริ่มมีสุขภาพที่ทรุดโทรมลง แต่เขาก็ยังคงมีความมุ่งมั่นที่เกี่ยวกับประเทศจีนอยู่หนึ่งเรื่องซึ่งเป็นเรื่องที่เขามีความเป็นห่วงต่อเมืองจีนเสมอมา ก็คือเรื่อง "อิสรภาพและเอกราช" ของเมืองจีน ซึ่งเซียวฮุดเสงต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือเมืองจีนเพื่อให้รอดพ้นจากการรุกรานของญี่ปุ่น ที่ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480** เขาจึงยังมีจิตใจที่มุ่งมั่นเด็ดเดี่ยวในการต่อต้านญี่ปุ่น และระหว่างที่เขาอยู่ในเมืองไทยเขาก็ได้เสนอแนวทางในการต่อต้านญี่ปุ่นให้แก่เจียงไคเช็คอยู่หลายครั้ง ทำให้เจียงไคเช็คได้เชิญชวนให้เขาเข้าร่วมกับรัฐบาลจุงกิง แต่เขาได้ปฏิเสธ ซึ่งนอกจากจะติดปัญหาสุขภาพแล้ว ก็คงจะเป็นเพราะความรักและความผูกพันที่เซียวฮุดเสงมีให้กับเมืองไทย ดังความตั้งใจของเขาที่ได้กล่าวกับบุตรสาว (อมร สีบุญเรือง) ในวันแต่งงานที่เซียวฮุดเสงไม่สามารถมาร่วมงานเนื่องจากติดธุระในเมืองจีนแต่ได้ส่งข่าวมาบอกว่า "ท่านตั้งใจแน่วแน่ที่จะพาลูกชายพร้อมทั้งตัวท่านเองกลับมาอยู่และตายในเมืองไทย"[85] ซึ่ง

---

[84] เออิจิ มูราชิมา, การเมืองจีนสยาม : การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย ค.ศ. 1924 – 1941. หน้า 2.

* ภายหลังการเสียชีวิตของฮู่ฮั่นหมิน ในวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2479 รัฐบาลนานกิงได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการก๊กมินตั๋งครั้งที่ 2 ในวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2479 มีมติให้ยุบสลายคณะกรรมการเมืองประจำภาคหรดี อีก 3 วันต่อมาฝ่ายของเซียวฮุดเสงก็ได้จัดการประชุมของฝ่ายตนขึ้นมาบ้าง โดยที่ประชุมมติ ไม่ยอมรับมติของรัฐบาลนานกิง เมื่อเป็นเช่นนี้ รัฐบาลนานกิงจึงมอบหมายให้หยูฮั่นโหมว ลงมาควบคุมสถานการณ์ที่กวางตุ้ง ซึ่งเป็นที่ตั้งของฝ่ายหรดี และส่งผลให้ฝ่ายหรดีสลายตัวไปในที่สุด โดยแกนนำและสมาชิกจำนวนไม่น้อยได้หลบหนีไปยังฮ่องกง ส่วนเซียวฮุดเสงได้เดินทางต่อมายังกรุงเทพฯ

** ได้เกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างทหารจีนและทหารญี่ปุ่น ที่ตำบลเกาะลูเกาเจียวนอกกรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2480 เหตุการณ์นี้เองได้กลายเป็นที่มาของสงครามระหว่างจีนและญี่ปุ่น โดยไม่มีการประกาศอย่างเป็นทางการ และได้ขยายตัวเป็นสงครามขนาดใหญ่ ปรากฏว่าภายใน 2 ปี ของการสู้รบ ญี่ปุ่นก็สามารถครอบครองมณฑลชายทะเลได้ทั้งหมด และยึดเมืองสำคัญ เช่น นานกิง เซียงไฮ้ ปักกิ่ง กวางตุ้ง รวมทั้งเมืองท่าซัวเถา ใน พ.ศ. 2482 จึงทำให้รัฐบาลกลางของจีนภายใต้การนำของเจียงไคเช็คต้องหนีไปตั้งอยู่ที่จุงกิง

[85] อมร สีบุญเรือง, อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพคุณหญิงอมร สีบุญเรือง. หน้า 42.

เซียวฮุดเสงก็ได้ทำตามความตั้งใจของตน โดยเซียวฮุดเสงได้ถึงแก่กรรมที่กรุงเทพฯในวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2482 เมื่อมีอายุได้ 75 ปี[86]

5.5 บทสรุป

สืบเนื่องจากเหตุการณ์ที่ตำรวจไทยได้เข้ายกเลิกการประชุมที่สโมสรจีนกรุงเทพฯ เพื่อทำการเคารพรูปซุนยัดเซน เนื่องจากทางรัฐบาลไทยเห็นว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายเพราะเป็นการจัดการประชุมสาขาก๊กมินตั๋งในเมืองไทยนั้น แต่ทางรัฐบาลไทยมิได้อธิบายเหตุผลดังกล่าวให้หนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยทราบ จึงทำให้หนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยต่างพากันโจมตีการกระทำของรัฐบาลไทยต่อชาวจีนดังกล่าวว่าเป็นการกระทำที่ไม่ยุติธรรม เพราะในขณะที่ชาวต่างชาติชาติอื่นสามารถที่จะแสดงความเคารพต่อบุคคลสำคัญของเขาได้แต่ชาวจีนไม่สามารถกระทำได้[87] ซึ่งแสดงให้เห็นว่า "บรรยากาศ" ที่คนไทยมีต่อคนจีนในขณะนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ที่มีการแสดงออกถึงการต่อต้านชาวจีน แต่ในช่วงนี้คนไทยจะแสดงออกถึงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจคนจีน และต้องการที่จะให้คนทั้งสองชาติมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน[88] ทั้งนี้ส่วนหนึ่งก็อาจจะเป็นเพราะพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ที่ต้องการให้คนไทยผูกความสัมพันธ์กับคนจีนที่เข้ามาอยู่อาศัยในเมืองไทยให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่หนังสือพิมพ์ในช่วงเวลานี้มักจะมีการนำมากล่าวถึงอยู่เสมอ เมื่อเกิดปัญหาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง "คนจีน" กับ "คนไทย" ดังเช่นเมื่อเกิดปัญหาการที่ตำรวจไทยเข้ายุติการชุมนุมของชาวจีนเพื่อเคารพรูปซุนยัดเซนดังกล่าว หนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ เดลิเมล์ ฉบับวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2472 ก็ได้แสดงความคิดเห็นว่าการกระทำดังกล่าวของตำรวจนั้นไม่ถูกต้องและเป็นการขัดกับพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ดังความว่า

> อาการกระทำดังกล่าวแล้วนี้ไม่นับเป็นของชอบด้วยพระราชนิยม ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เคยพระราชทาน พระบรมราโชวาทไว้ในอันที่จะได้ทรงผูกความสัมพันธ์สนิธระวางชนชาติเรากับชนจีนที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร[89]

จากการที่เซียวฮุดเสงได้กลับเข้าไปรับตำแหน่งทางการเมืองในเมืองจีนกับฝ่ายหรดีของก๊กมินตั๋งนั้นได้แสดงให้เห็นว่าเซียวฮุดเสงมิได้เปลี่ยนแปลงการให้การสนับสนุนทางการเมืองไปสนับสนุนคอมมิวนิสต์ดังที่หนังสือพิมพ์ตงฮั้วมิ่นป๋อเคยกล่าวหาเขาในการที่เขามิได้เข้าร่วมพิธีฝังศพซุนยัดเซน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเซียวฮุดเสงเป็นผู้ที่ยึดมั่นในอุดมการณ์ในการให้การสนับสนุน

---

[86] ประชาชาติ, 2 มิถุนายน พ.ศ. 2482.

[87] "ตำรวจกับสโมสรจีน" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2472.

[88] "ตำรวจกับสโมสรจีน" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2472.

[89] เรื่องเดียวกัน.

ก๊กมินตั๋งของซุนยัดเซนมาตั้งแต่ต้นและให้การสนับสนุนตลอดมาไม่ว่าการเมืองในเมืองจีนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใดก็ตาม

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเซียวฮุดเสงจะให้การสนับสนุนก๊กมินตั๋งที่ต้องการให้เมืองจีนปกครองแบบสาธารณรัฐ ซึ่งขัดกับหลักการปกครองของไทย และเซียวฮุดเสงก็ได้เคลื่อนไหวในการให้การสนับสนุนแนวความคิดทางการเมืองดังกล่าวในเมืองไทย แต่เซียวฮุดเสงก็จะพยายามแสดงให้เห็นว่าเขาจะไม่เผยแพร่แนวความคิดทางการเมืองดังกล่าวสู่คนไทย ทั้งนี้เนื่องจากเขาตระหนักดีว่าแนวความคิดทางการเมืองดังกล่าวไม่เป็นที่ต้องการของรัฐบาลไทย เขาจึงได้ยืนยันความเห็นของเขาอยู่โดยตลอดว่า การปกครองของแต่ละประเทศไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ถ้าประชาชนพลเมืองของประเทศมีความสุขภายใต้การปกครองดังกล่าว การปกครองนั้นก็มีความเหมาะสมกับประเทศนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามอย่างประเทศอื่น[90]

---

[90] "อินเตอรวิวเสนาบดีจีน คำสนทนากับหัวหน้าก๊กมินต๋อง นายเซียวฮุดเสงจะไปเป่นสภานายกกระทรวงว่าการชนชาติจีนในต่างประเทศ" กรุงเทพฯ เดลิเมล์. วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2469.